

Glasilo občine Cerknica

Slivniški pogledi

| marec 2024 | letnik 10 | številka 105 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

917723861019006

3 Uvodnik

4 Intervju

Ivan Karošec

7 Iz občinske hiše

8 Aktualno

10 Gospodarstvo

12 Utrip

13 Ljudje med nami

Mojca Ivančič

14 Dogaja se

17 Izpostavljam

18 Kultura in kulturniki

21 Dediščina

22 Notranjska, obujena in dragocena

25 Šport

Manca Caserman

28 Mladi mladim

30 Obveščamo

31 Komunala

34 Ideja za izlet

36 Stare slike

37 Iz zgodovine

38 Razgibajmo možgane

39 Notranjski park

40 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklja ob Gori o dogajanju!

Prenos iz App Store

NAVOLJOV Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerklja ob Gori

Izdaja: Občina Cerklja ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklja ob Gori.

Fotografija na naslovnici: Teloh, fotograf: Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklja ob Gori.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklja ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklja ob Gori in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Gregor Mišič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4260 izvodov

ISSN: 2386-0197

☎ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklja ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

2024
LETO GENERALA
RUDOLFA
MAISTRA

O profesorju Karolinu in njegovem jeziku

© Ljubo Vukelič

Ime Draga Karolina je gotovo znano vsakomur, ki je kdaj prisopihal do koč na Velikem Snežniku. Planinsko zavetišče nosi ime po tem profesorju, ki je, ko ga je službena pot pripeljala v Ilirsko Bistrico, svoje življenje posvetil tej gori.

Del njegovega duhovnega sveta z nami v svojem kulturnem potopisu Mikrokozmosi deli italijanski pisatelj Claudio Magris.

Presunljiva je profesorjeva skrb

za natančen in čist jezik. V zadnji pošti, ki jo je tržaški pisatelj prejel, se mu ostareli gospod, ki se je poslavljajal od življenja, opraviči za morebitno pravopisno napako. Ni bil popolnoma prepričan, ali je ob njunem zadnjem snidenju pri prevodu svoje pesmi iz slovenščine v nemščino, jeziku, v katerem sta se pogovarjala, uporabil napačen členek. Pisatelj sklene, da je pravilna raba jezika prvi pogoj za moralno čistost, da spoštovanje jezika oziroma resnice krepí življenje, nas postavlja na noge, osvobaja, in se sprašuje, koliko prijetnih užitkov in radosti moramo pripisati rdečemu svinčniku šolskih učiteljev.

Morda sem ena zadnjih generacij, za katero to velja. Ugotavljam, da sta danes nepoznavanje pravopisnih pravil in nerazumevanje strukture jezika še najmanjša problema. Veliko večja težava je že samo bralno razumevanje. S tem izrazom se naši starši niso srečevali, očitno tovrstnih

težav večina ni imela. Danes, ugotavljam, imajo težave z njim tudi izobraženi mladi. Ob tem se vedno spomnim na svaka, ki mi je povedal, kako bi bilo na Poljskem nepojmljivo, da bi študent dal svojo diplomsko nalogo lektorirati. Znanje jezika je za izobražence osnovni pogoj, nekaj popolnoma samoumevnega.

Prenavljamo šolski sistem. Srčno upam, da tudi tako, da se v šolah ne bodo več učili detajlov o vsakem drevesu posebej, ampak da jih bo osnovna šola znova povezala v gozd. Zaslonov šolarjem ne more vzeti, gotovo ne, tudi prevzeti vzgoje samo na svoja ramena ne, lahko pa jih vsaj malo prisili k razmišljanju o vzrokih in posledicah, povezovanju, sklepanju in prevzemanju odgovornosti. Učiteljem pa želim, da jim dovoli uporabljati rdečo tinto, brez da bi jih starši zato obtoževali, kako z njo prizadenejo otrokovo samopodobo, samozavest ali karkoli pač pritiče današnji permisivni vzgoji.

Če se vrnem k Dragu Karolinu in njegovemu izostrenemu jeziku. Bi bil lahko tako prodoren, če ga ne bi imel? Bi lahko vodil bistrške planince in jim vlil pogum za gradnjo koč na 1790 metrih nadmorske višine? Bi zmozel sokrajane učiti o izjemnosti pogorja? Zmoremo mi še misliti in osmišljati? Videti, doumeti in razumeti in delovati? Odgovor mimogrede in vsak dan ponujata že samo zapacana narava in mestno jedro, ki se je spremenilo v prostor za plakatiranje, in še bolj naša brezbržnost do vsega ter prepričanje, da nam, tudi če sami s prstom ne mignemo, pritiče vse.

Maruša Mele Pavlin

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin**

Ivan Karošec

Ivana Karošca ni treba posebej predstavljati. S svojo harmoniko in različnimi glasbenimi sestavi razveseljuje občinstvo po Sloveniji in tujini že skoraj 60 let. Ko govori o glasbi, še bolj pa o tem, kaj z njo prinaša ljudem, mu žarijo oči.

Gospod Karošec, kdaj ste se začeli ukvarjati z glasbo?

Samouk sem. Rekli so mi, da sem govoril, da bom vlekel meh, ko sem bil še majhen otrok. Harmoniko je v naši družini igral brat od starega ata, od moje mame stric, pa stari ata tudi malo. Nobenega sicer nisem poznal. Meni je moj stric Jože namesto ure za birmo kupil harmoniko, majhno frajtonarico. Včasih se je pri nas na Kranjčem plesalo. Prišli so godci in mi je, mulčku, kakšen kaj pokazal. Takrat sem bil star šest let. Ko sem bil še mlad, so še bili po Otavah starejši ljudje, ki so peli res tiste stare narodne pesmi.

Vaše rojstne Kranjče danes nimajo več stalnih prebivalcev.

Sedaj ne, takrat pa so na Dolnjem Kranjčem živeli še v dveh hišah, v eni samo ena ženska, v drugi pa mama in hči, na Gornjem Kranjčem smo bili pa mi, pri Antonšču po domače. Prvih trinajst let življenja sem preživel na Kranjčem. V šolo sem v prvem in drugem razredu hodil peš čez gozd v Otave. V drugem razredu sem enkrat bežal, ko sem srečal medveda! Stara mama je do tistega mesta štiri dni hodila z mano, potem sem se pa okorajžil in spet hodil sam. Za tem smo hodili v Begunje v šolo, potem pa v Cerknico. Pravim, da imam tri šole!

Ste že takrat kdaj zaigrali?

Prvo ohcet sem špikal pri trinajstih letih. Za takrat je bil to podvig, danes pa otroci pri tej starosti že igrajo profesionalno, saj začnejo s šestimi leti v glasbeni šoli. Včasih smo imeli pa radio. Če je bila kakšna pesem lepa, je mama napisala prvo vrstico besedila, jaz drugo, ona tretjo in tako naprej. Včasih se ni sešlo, pa je bila pesem spet na programu čez kakšen teden in sva dopisala manjkajoče vrstice. S poslušanjem

Ivana Karošca glasba izpopolnjuje. (© Ljubo Vukelič)

sem pa melodijo ujel. Ko sem bil star 16 let in sva z mamo stanovala v Dolenji vasi, pa so me našli Stalaktiti. Dve leti nazaj smo dobili občinsko priznanje ob 50. obletnici. To je trajalo tri, štiri leta, potem pa sva šla s pevcem

» Če daš,
pa kje drugje
nazaj dobiš.«

Toninom v vojsko. Po odsluženi vojaški obveznosti sem bil član skupine Mi3. Leta 1975 pa sem ustanovil svoj trio. Okoli 250 ohceti sem odšpikal, deset let skoraj ni bilo sobote, da ni bila ohcet. Poženil sem vso Pudguro, Postojno, Dolenjsko vse do Ajdovščine, Ljubljane, pa pri nas seveda, samo na Štajerskem nisem bil. Imel sem primer, da sem igral na svatbi, kjer smo ugotovili, da sem igral na ohceti tudi staršem ženina in neveste.

No, na festivalu na Ptuju pa že!

To pa. Še prej pa na festivalu v Števerjanu. Leta 1976 smo bili najboljši debitanti. Da si mlad in dosežeš uspeh, to je bilo neverjetno doživetje!

Igrate svojo avtorsko glasbo?

Okoli 20 svojih pesmi imam, na dveh zgoščenkah in eni kaseti. Za polovico sem tudi besedila napisal, največ drugih besedil in melodij pa je od Janeza Kranjca iz Topola. Ni veliko pesmi, ampak to ni bil moj cilj. Jaz sem to delal »na izi«, to je bilo moje veselje.

Z glasbo ste se ukvarjali zraven službe?

Naredil sem elektro šolo. Imela je srednješolski program, le tujega jezika ni imela in je bila priznana samo kot poklicna šola. Takrat ni bilo strojev in pri Elektro Ljubljana okolica, visoka napetost, smo morali vse luknje za štange sami skopati. Eno poletje je bil

sam dež, vsak dan sem hodil umazan domov. Dovolj sem imel in dal odpo- ved. Vso štipendijo sem moral vrniti. De- set mesecev sem nato delal na Rakeku v železnini, nato sem dvanajst let delal na avtomatski obdelavi podatkov IBM na Brestu. 87. leta sem šel pa profesio- nalno v muziko in po morju špibal od 1. maja do 25. novembra, od Kopra, Portoroža do Opatije, Lovrana, Poreča do Rovinja. To je bilo nekaj krasnega! Nor sem na morje. Od osmih do polnoči smo igrali precej mešano glasbo. Po- zneje je v skupini pela tudi žena Vika. 98. leta smo začeli sodelovati s pevskim zborom Primorje iz Ajdovščine in šli z njimi gostovat v Argentino in Urugvaj. Oni so odpeli koncertni del, mi smo imeli potem pa veselico.

To pa ni bilo vaše edino gostovanje v tujini?

V Ameriki smo bili 78. leta s Pev- skim zborom Tabor, tam smo do- bili poznanstva in leta 2001 so nas povabili na turnejo po Ameriki. Po Pensilvaniji, Ohiu in Washingtonu smo rovarili tri tedne. Enkrat smo se tako nasmejali. Gostitelj nas je tri dni prosil, naj zaigramo Matiko. Kakšno Matiko? Smo pa pogruntali, da bi rad Severinino Dalmatinko, ki smo jo ig- rali, ko smo prišli, in je bila ljudem všeč. V Avstraliji smo bili leta 2002 prvič, tudi z zborom iz Ajdovščine, in prav tako navezali stike. Leta 2018 smo se tja vrnili kot trio: jaz, žena Vika in David Ravšelj. Igrali smo v Adelajdi, Geelongu in Melbournu za novo leto in silvestrovo pri 44 stopinjah Celzija.

Kje so vas bili najbolj veseli?

Povsod! Kaj prineseš s slovensko besedo in pesmijo ljudem, ki so bili tukaj rojeni! V Avstraliji sem se srečal z gospodoma iz Bezuljaka in Begunj. »Od povsod hodijo ansambli, iz Gorenjske, Štajerske, Primorske, samo iz Notranjske ni nobenega, vi ste ta prvi!« Prav jokala sta in me spraševala, če poznam tega in onega. Kaj pome- ni domač človek v tujini. Neverjetno! Toliko pozornosti ti dajo, kot da bi bil predsednik države. To so trenutki, ki se ne dajo ne opisati ne pozabiti. Preko tega zborovodje, Mirana Rustje, smo šli še dvakrat na Švedsko in v Bruselj,

v München, Frankfurt, pa po Italiji ... 2017. sva šla s pevcem Andrejem Turkom s Pevskim zborom Motiv iz Nove Gorice v Kanado.

Žena se je kar spotoma navadila peti?

Že prej je pela v pevskem zboru. Do- ma je iz Studenega pri Postojni. Tam so taki pevci! Če sem imel tam ohceti, sem malo špibal. Tam se je samo pelo

»Ljudem je bilo všeč, da nismo peli in igrali samo valčkov in polk.«

in pelo! Zanimivo, kako smo se spoz- nali s pevci, ki so potem postali del mojega ansambla. Na ohceti v gostilni pri Cajnarjih Pri Cirilu sem igral. Ob štirih, pol petih zjutraj, ko so se ljud- je že razhajali, pa pride en fantiček k meni, naj eno zašpilam, pa nisem hotel več, zmatran sem bil. Potem so pa zapeli, jaz pa v luft! Letel sem k njim, pa oni niso hoteli več peti. No, pa smo se le ujeli in še cel dan

bandali po Postojnskem. Tako je nastala skupina, s katero smo šli v Števerjan. Samo tri mesece smo ime- li časa za vaje, pa smo bili najboljši debitanti! Zdaj pa igram pri folklorni skupini na Blokah in v Ribnici. Všeč mi je, da nisem doma in da ne zmrzujem za računalnikom ali televizijo. Možgani delajo, učim se novih pesmi, nove- ga igranja. Tudi s pevcem Andrejem greva včasih kam, da popestriva in zapojeva zbrani družbi ob kakšni okrogli obletnici.

Vaša pesem Slivnica, včasih ji rečemo tudi Gremo na Slivnico, je kar ponarodela. Je to lep občutek?

Fajn se ti zdi. Refren je speven in si ga vsak hitro zapomni.

Kako je nastala?

Verjetno smo za pusta kaj noreli, saj sem bil zraven, ko smo začeli s festiva- lom. Ja, pa med tistimi sem, ki smo še z osnovno šolo hodili smučat na Slivnico. Saj veste, ko sem bil star 20 let, so bile zame cuprnice stare, najbolj so aktivne med 40. in 50. letom. No, zdaj, ko sem pa jaz 70 star, so pa mlade!

»Razgled se z nje odpre, da vztrepetajo oko, srce, na plavo jezero in celo Notranjsko,« je zapisal v Slivnici. (© Marjan Kranjc)

Kako je pa s pesmijo Ko boš čisto sama? Je vaša ali ljudska?

To je pa pesem, zaradi katere sem postal znan. Basist jo je poznal, približno smo vedeli, kako gre, in sem naredil aranžma zanjo. S to pesmijo smo leta 2018 zadnjič nastopili v Celju na prireditvi Noč Modrijanov, pred 15.000 gledalci. Veličasten občutek! No, pred kratkim pa sem našel besedilo v sto let stari pesmarici. Velikokrat smo jo igrali. Tudi po Postojni, kjer so bili dnevi raznih kuhinj. Igrali smo od mize do mize. Ljudem je bilo všeč, da nismo peli in igrali samo valčkov in polk. Harmonika, kontrabas, kitara, pa trije pevci smo bili. Buteljke so kar padale. Če igraš, pa ne smeš preveč piti in smo jih potem kar v rože skrivali. Dobri časi so bili. Cela poletja smo vsak dan igrali v kampu Pivka jama in pred Postojnsko jamo za turiste.

Zasledila sem, da ste igrali tudi na srečanju starejših, ki ga je v Cerknici organizirala Karitas.

Nekajkrat. Pa v rehabilitacijskem centru Soča v Ljubljani. Sodeloval sem v Ivančni Gorici na prireditvi, v kateri so

Veselja, ko slovenska pesem v tujino prinese domovino, se ne da opisati. (© Osebni arhiv)

vključeni starši z otroki, ki imajo avtizem. Pred korono sva bila z Andrejem tam kar štirikrat. Nekaj moraš družbi tudi dati. Saj če daš, pa kje drugje nazaj dobiš.

Je lepo biti glasbenik?

Seveda. Izpopolni te. Ko vidiš, da ljudje uživajo, uživaš tudi ti. Vsi dobimo, muzikarji in ljudje.

Zelene strehe

Hidroizolacija ravnih streh
Sanacija zamakanja
Nadstreški
Kleparski zaključki

MGing

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

My Green Roof

MGing d.o.o. podružnica Notranjska

KAM PA TOKRAT NA POČITNICE?

FIRST MINUTE

IZLETI • POČITNICE • POTOVANJA
MLADINSKI SERVIS • LETALSKE VOZOVNICE • PREDPRODAJA VSTOPNIC

Vsa ponudba vas čaka na :

www.tur-servis.si

TUR SERVIS CERKNICA • CESTA 4. MAJA 50, CERKNICA • TEL 01 70 50 560 • 051 30 76 80
INFO @ TUR-SERVIS.SI • WWW.TUR-SERVIS.SI

PRODAJAMO IN ZASTOPAMO:

Poziv lastnikom zemljišč ob vodotokih

Direkcija Republike Slovenije za vode lastnike priobalnih zemljišč ob vodotokih drugega reda, ki so navedeni v Zakonu o vodah, obvešča, da so po 100. členu omenjenega zakona dolžni sami zagotavljati odstranjevanje odvečne zarasti na bregovih, odstranjevanje plavja (odpadlega listja in drugih plavajočih predmetov), odpadkov in drugih opuščeni ter odvrženih predmetov in snovi z vodnih ter priobalnih zemljišč.

Pogoji, pod katerimi lahko čiščenje priobalnega (in vodnega) zemljišča izvede priobalni lastnik oz. drug uporabnik zemljišča, so naslednji: – zagotavljati je treba selektivno odstranjevanje odmrle, poškodovane in odvečne zarasti iz brežin in priobalnega zemljišča, zlasti zarasti, ki sega v strugo potoka; – golosekov ni dovoljeno izvajati: morebitnih večjih zdravih dreves, če se nahajajo ob potoku, se torej ne sme posekati. V priobalnem pasu vodotoka, ki predstavlja pet-metrski pas od zgornjega roba brežine potoka, je treba ohranjati nepretrgano drevesno in grmovno zarast; – propadlo in odstranjeno zarast ter odpadke je treba v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; material je prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka; – potrebno je redno odstranjevanje plavja iz vodnega in priobalnega zemljišča (odpadlega listja in drugih plavajočih predmetov); – potrebno je odstranjevanje odpadkov in morebitnih drugih opuščeni in odvrženih predmetov z vodnega in priobalnega zemljišča (o morebitnem odlaganju tretjih oseb je treba obvestiti pristojno inšpekcijsko službo); – na urejenih odsekih vodotokov v strnjenih naseljih je treba redno kositi brežine in priobalni pas vodotokov.

Pri načrtovanju vegetativnega vzdrževanja, to je predvsem odstranjevanju grmičevja in drevja, je treba tudi upoštevati, da je, v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu, prepovedano odstranjevanje zarasti ob vodnih koritih v obdobju od 1. marca do 1. avgusta. Pri odstranjevanju obrežne zarasti na območjih z naravovarstvenim statusom je treba upoštevati še naravovarstveno zakonodajo. Območja z naravovarstvenim statusom so razvidna iz Atlasa okolja in Atlasa voda. Za napotke glede upoštevanja tega naj se lastniki oziroma uporabniki priobalnih zemljišč obrnejo na pristojne območne enote Zavoda RS za varstvo narave.

Direkcija še obvešča, da so z namenom zmanjševanja erozijske in poplavne ogroženosti prebivalcev, objektov, premoženja in zemljišč prepovedani odlaganje vejevja, lesne mase oziroma kakršno koli deponiranje lesa na vodnem in priobalnem zemljišču ter na vodnem in priobalnem zemljišču, postavljanje kakršnih koli ovir, vzdolžnih ali prečnih ograj, deponiranje bal sena in drugih pridelkov, gradbenega materiala in gradbenih odpadkov – tudi v smislu začasnih deponij.

Nadstrešnica v Osredku

📷 Boštjan Otoničar

Občina Cerknica je v zadnjih letih po različnih krajih postavila že 27 nadstrešnic na avtobusnih postajališčih, osemindvajseta pa od februarja stoji v Osredku, največjem in najbolj odmaknjenem naselju v Vidovskih hribih, na nadmorski višini 750 metrov, nad soteskama potoka Zale na severu in reke Iške na vzhodu. Dela so se začela novembra 2023, obsegala pa so izkop, betoniranje in asfaltiranje površine ter postavitve tipske nadstrešnice. Skupna vrednost postavitve znaša 15.862,79 evra. Projekt je financiran s sredstvi občinskega proračuna. ■

Novo kopalnice v Domu na Slivnici

📷 Ljubo Vukelič

Leta 2020 je Občina Cerknica kot lastnik objekta Dom na Slivnici poskrbela za obnovo pritličja, v letu 2022 so se dela nadaljevala z obnovo strehe nad glavno stavbo in umivalnico, ureditvijo tlaka nad kotlovnico, prezračevalnim sistemom in novo meteorno kanalizacijo za zbiranje vode s streh v zbiralnik. Občina Cerknica je obnovo nadaljevala tudi v zadnji tretjini leta 2023. Poskrbela je za sanacijo štirih skupnih kopalnic v domu. Kopalniška oprema je bila dotrajana, kar je med gosti sprožalo veliko nezadovoljstva. Po obnovi imajo kopalnice novo keramiko, inštalacije, sanitarno opremo in pohištvo. ■

Prometna varnost ob živalih in ovirah

Prometna varnost je eden najpomembnejših vidikov cestnega prometa. Od stopnje varnosti prometa na cesti je odvisna kakovost življenja. Število trkov z divjadjo in zvermi v zadnjih desetletjih po poročanju Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa narašča po svetu in, kot kažejo podatki Lovske družine Cerknica, tudi na njenem območju.

Najbolj kritični cesti Rakek–Martinjak ter Cerknica–Begunje

Lovska družina (LD) Cerknica vsako leto izgubi kar nekaj divjadi, občasno pa tudi zavarovanih vrst, zaradi trka z vozili. »Velika večina teh nesreč se zgodi na cesti Rakek–Martinjak ter Cerknica–Begunje,« mi pove starešina LD Cerknica **Andraž Opeka**, »najnevarnejši odseki so med Megadomom in križiščem za Zelše ter Avtoslivnico in krožiščem pred OŠ.« Naslednji tak odsek je med Peščenkom in Marofom. »Tu je najbolj kritičen odsek pri Mariji Magdaleni. Nezanemarljiv odsek pa je tudi med nogometnim igriščem v Kolenu in Begunjami,« nadaljuje sogovornik in doda, da seveda so nesreče tudi na gozdnih cestah, predvsem zaradi neprilagojene hitrosti, a so te nesreče praviloma neevidentirane, saj jih povzročitelji, če ni hujših posledic, ne prijavljajo. »Najnevarnejša za trke je jelenjad, katere populacija je v rahlem porastu,« pove Opeka. Primerno temu se tudi vsako leto povečuje plan odzema, da se številnost jelenjadi zreducira, po drugi strani pa, pravi sogovornik, je človek preveč posegel v njen življenjski prostor in se prehodi jelenjadi koncentrirajo tam, kjer to najlažje stori. Vse več je tudi prometa in s tem so tudi trki neizbežni. »Naslednja pogosta vrsta je srnjad,« nadaljuje Andraž Opeka. »Tu so posledice trkov manjše kot pri jelenjadi. Srnjad rada predvsem v zimskem času ponoči ob cestah liže sol, ki je na in ob cesti zaradi posipanja proti poledici,« pove. Je pa treba upoštevati podatek, da nesreč z manjšimi vrstami praviloma udeleženci niti ne javljajo. Evidentirali pa so tudi že trke z medvedom ter volkom. »Medved praviloma zbeži s kraja nesreče, volk pa praviloma podleže,« pove Opeka.

LD ima zadolžene lovske čuvaje, ki se ob nesreči, kjer je udeležena divjad, odzovejo na klic Uprave RS za zaščito in reševanje. »Če je divjad mrtva, LD organizira, da se jo pobere in pokoplje, ter naredi zapisnik o pokopu, če na kraj nesreče ni napoten dežurni higienik iz veterinarske higienske službe,« pojasni. »Če je še živa, ji čim prej skrajša muke in agonijo, če pa zbeži s kraja nesreče, organizira iskanje s preizkušenim psom krvsledcem, da se jo čim prej najde in se ji skrajša muke. Postopek z odstranitvijo je tudi v tem primeru enak zgornjima dvema,« nadaljuje Opeka.

Nesreč čedalje več

Andraž Opeka iz LD Cerknica mi predstavi nekaj uradne statistike za zadnjih pet let, ki priča, da število evidentiranih trkov raste. »V letu 2019 je bila ena nesreča, kjer je bila udeležena srnjad, in sicer pri Megadomu. Istega leta sta bili tudi dve nesreči z udeležbo jelenjadi, in sicer ena pri Mariji Magdaleni in

ena pri Avtoslivnici. Tega leta je pri Eurospinu povozilo tudi volkuljo (volkulja je bila povožena tudi pri Krajcevi žagi leta 2011). V letu 2020 sta bili dve nesreči z udeležbo srnjadi, in sicer pri Avtoslivnici in Mariji Magdaleni, v eni nesreči je bila udeležena jelenjad – pri Mariji Magdaleni. V letu 2021 je bila ena nesreča, kjer je bila udeležena srnjad, in sicer pri Mariji Magdaleni, v dveh nesrečah pa je bila udeležena jelenjad, obakrat v Podskrajniku. V letu 2022 sta bili dve nesreči, kjer je bila udeležena srnjad, in sicer pri Mariji Magdaleni in Avtoslivnici. V dveh nesrečah je bila udeležena jelenjad, in sicer pri Avtoslivnici in v Podskrajniku. V letu 2023 pa so bile štiri nesreče z udeležbo srnjadi, in sicer pri Avtoslivnici, Eurospinu, Megadomu in Mariji Magdaleni. Nesreč z udeležbo jelenjadi je bilo kar šest, in sicer pri Mariji Magdaleni (dvakrat), Avtoslivnici, nad nogometnim igriščem v Kolenu pri Krajcevi žagi (dvakrat) in pri Megadomu.

Sogovornik poudari, da so to nesreče, kjer je divjad obležala ali je bila izsledena in najdena s psom. Trkov, kjer divjad ni bila najdena, v njihovi LD ne evidentirajo. »Je pa trk z jelenjadjo hujši kot s srnjadjo in ima lahko hujše tako gmotne posledice kot tudi posledice na zdravju udeležencev, predvsem motoristov,« pove. Zato Andraž Opeka apelira na vse voznike, da na navedenih odsekih, ki so vsi označeni z znaki divjad na cesti, predvsem v večernih in jutranjih urah prilagodijo hitrost in bolj spremljajo dogajanje na in ob cesti.

Postopanje ob trku

Tako kot Andraž Opeka tudi **mag. Nina Kumerdej** iz Sektorja za razvoj in koordinacijo varnosti cestnega prometa pri Javni agenciji Republike Slovenije za varnost prometa pravi, da moramo biti na odsekih cest, kjer lahko pričakujemo divjad, še dodatno pozorni. »Ta območja so označena s posebnim prometnim znakom,« pove sogovornica. »Trk lahko preprečimo le sami, žival ga ne more,« nato doda. Kot pove, število trkov z divjadjo in zvermi v zadnjih desetletjih narašča povsod po svetu zaradi intenzivnega širjenja cestnega omrežja, povečanja gostote prometa, vedno večjih hitrosti vožnje, večanja številnosti in razširjenosti živalskih populacij ter vedno večjega nemira v naravnem okolju.

Če pa kljub previdnosti pride do trka z divjadjo, predstavnica policije za odnose z javnostmi **Maja Ciperle Adlešič** predstavi, kako je treba ravnati, kadar se v prometu srečamo z oviro, npr. različni predmeti, tudi živali na cesti: »Če udeleženelec cestnega prometa pripelje do ovire na cesti, je prva naloga, da opozori druge udeležence v prometu, da se na cesti nekaj dogaja. S tem tudi zavaruje kraj dogodka in prepreči, da ne pride do povoženja ovire ali trčenja v njo.« Kot pove sogovornica,

»Trk lahko preprečimo le sami, žival ga ne more.«

to pomeni, da mora udeleženec v cestnem prometu, ko naleti na oviro, prižgati vse štiri varnostne utripalke na vozilu. »Še bolje je, če postavi varnostni trikotnik. Varnostni trikotnik je obvezen, če je udeleženec v cestnem prometu udeležen v prometni nesreči ali je njegovo vozilo ostalo v okvari in ovira promet na cesti. Naslednje opravilo, ki ga mora udeleženec v cestnem prometu narediti v primeru ovire v cestnem prometu, je, da obvesti Regijski center za obveščanje (RCO) – 112, ki bo poskrbel za nadaljnje obveščanje pristojnih služb za zavarovanje in odstranitev ovire. »Nato udeleženec cestnega prometa ravna po navodilih operaterja RCO in po potrebi počaka do prihoda ustrezne službe, ki poskrbi za odstranitev in odvoz ovire. Operater pa glede na razsežnost dogodka obvesti tudi policijo na 113.« Odstranjevanje ovir je v pristojnosti izvajalca rednega vzdrževanja (6. člen ZCes-2).

Domače živali in druge ovire

Predvsem v urbanih naseljih pa lahko na cesti naletimo na psa ali mačko, ki se prosto giblje po cesti. »Če to opazimo, bodimo zelo previdni in storimo vse, da ne trčimo v žival, saj so tudi hitrosti v urbanih naseljih nizke in ni razloga, da se ji ne izognemo,« pove mag. Nina Kumerdej. »Če pa povozena mačka ovira promet, je treba poklicati na 112. Če gre za občinsko cesto, ki je v upravljanju občine oziroma njenega koncesionarja, se lahko pokliče tudi občino oziroma podjetje, ki vzdržuje cesto,« mi pove predstavnik policije za odnose z javnostmi za področje kriminalitete **Drago Menegaliya. Neja Pavlica** iz Službe za podporo vodenju pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje me obvesti, da statistike tovrstnih dogodkov ne vodijo.

Tudi ob rekonstrukcijah na prvem mestu varnost

Če na cesti poteka delo, signalizacija pa je nejasna, je prav tako treba obveščati ReCO, upravljalca ceste ali direktno izvajalca del. »Ta pa mora postaviti jasno in nedvoumno prometno signalizacijo. Tudi v takem primeru se v reševanje pogosto vključijo tudi policija,« pove Maja Ciperle Adlešič. Kot mi sporoči načelnik Policijske postaje Cerknica in višji policijski inšpektor III **Janez Rupnik**, statistike, kolikokrat so posredovali ob živalih in različnih ovirah na cesti, tudi neustrezni signalizaciji, ne vodijo.

Diplomirani inženir gradbeništva **Peter Frece**, vodja nizkih gradenj pri podjetju CBE, d. o. o., ki trenutno izvaja projekt izgradnje kanalizacije in obnove vodovoda na Dolenjem Jezeru in v Begunjah, mi pove, da mora delovišče na cesti izvajalec del označiti s prometnimi znaki v skladu z laboratorom začasne prometne ureditve in izdanim dovoljenjem s strani upravljalca ceste. Predstavi mi Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasni in premečni gradbiščih, ki določa, da mora imeti vsako gradbišče izdelan tudi varnostni načrt. Omenjena uredba denimo določa, da je treba ponoči in kadar naravna dnevna svetloba ni zadostna, poskrbeti za ustrezno in zadostno umetno razsvetljavo delovišča. Barva uporabljene umetne svetlobe pa ne sme spremeniti prepoznavanja varnostnih napisov in znakov. »Če je gradbišče na enem voznem pasu, promet pa poteka po drugem voznem pasu izmenično enosmerno, mora

biti na mestu preusmeritve in vzdolž gradbišča to zavarovano tako, da je preprečen nalet vozil na gradbišče oziroma v kanal,« pove sogovornik in doda, da tudi zaradi varnosti del ni dovoljeno izvajati pri močno zmanjšani vidljivosti (v megli, temi ...), razen če je delovišče primerno osvetljeno z umetno razsvetljavo.

Kako pa je s prometno signalizacijo ob nepredvidenih vremenskih razmerah, ko denimo veter prevrne opozorilne table, nato vprašam. Sogovornik mi odgovori, da mora biti signalizacija vedno postavljena tako, da na njo veter ali druge vremenske razmere ne morejo vplivati, kar izvajalec del zagotovi z uporabo različnih pripomočkov, npr. PVC smerne table, vrv s trikotniki različnih barv, panelne ograje na podstavkih, montažne betonske varnostne ograje (BVO) različnih višin ipd. Pri tem ponovno poudari, da mora biti vsa signalizacija postavljena nedvoumno in skladno z dovoljenjem za začasno prometno ureditev ceste, kar pomeni: »Voznik ne sme biti nikoli v dvomu, po katerem koridorju – levem ali desnem – mora peljati, saj mora biti vožnja po pasu, na katerem potekajo dela, ustrezno preprečena.« Frece doda, da je varnost na gradbišču na prvem mestu, sledi ji kakovost izvedenih del. V svoji dolgoletni

» Signalizacija mora biti vedno postavljena tako, da na njo veter ali druge vremenske razmere ne morejo vplivati.«

karijeri se še ni srečal s tem, da bi bila zaradi neustrezne signalizacije ogrožena varnost ljudi. Ugotavlja pa, da vozniki ne upoštevajo dosledno postavljene prometne signalizacije in s tem ogrožajo sebe ter vse prisotne na gradbišču. Srečuje

se tudi s tem, da ljudje, ki za to niso pristojni, urejajo prometno signalizacijo po svoje: »Pulijo količke, odpirajo ograje, obračajo prometne znake in jih prevračajo.«

Ni odveč opozoriti na to, kar mi pove predstavnica policije za odnose z javnostmi Maja Ciperle Adlešič, in sicer da odstranjevanje, prestavljanje, zakrivanje ali kakršno koli spreminjanje prometne signalizacije predstavlja prekršek, za katerega je predpisana globa.

Kultura vožnje

Članica občinskega sveta Občine Cerknica in podpredsednica Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu **Alexandra Gregorc** meni, da se vzgoja za kulturo vožnje začne že v družini, v vzgojno-izobraževalnih zavodih oz. od malih nog: »Glede na to, da kot družba postajamo vse bolj individualizirani, bi si včasih zagotovo upala trditi, da se ta individualizem odraža tudi na cesti. Človek bi se moral vsak dan vprašati, preden postane udeleženec v cestnem prometu: Sem stoodstoten, ne bom uporabljal telefona, imam fokus na cesti?« Glede na to, da živi ob eni najbolj prometnih cest v občini, mi zaupa, da vidi marsikaj – a ne le slabo, tudi zelo dobro. »Kako denimo ljudje ustavijo tudi tam, kjer prehodov za pešce ni,« pove. Nato nadaljuje: »Dobro bi bilo, da bi včasih vsi podoživeli, kaj pomeni biti v prometu pešec, invalid, kolesar, morda celo voznik tovornjaka, da bi iz tega izhajali in da bi se zavedali, da so nepredvidene zadeve na cesti, kamor vsekakor sodijo tudi skoki/prečkanje živali na cesti, in temu prilagodili svojo vožnjo.« Doda, da je primerna hitrost zagotovo ključna pri ustreznem odzivu na nepredvideno oviro (lahko tudi otrok steče po žogo na cesto ipd.), zato bi si želela, da nestrpnih voznikov tudi na lokalnih cestah ne bi bilo.

Potrjena Strategija lokalnega razvoja

Lokalna akcijska skupina (LAS) Notranjska je prejela odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, s katero je potrjena Strategija lokalnega razvoja do leta 2027. Ministrstvo je LAS dodelilo sredstva za delovanje in sofinanciranje projektov v skupni višini nekaj več kot 1,6 milijona evrov. Prvi javni poziv za sofinanciranje projektov bo objavljen še letos.

Februarja 2023 je na skupščini LAS novelirano Pogodbo o ustanovitvi in delovanju LAS Notranjska za obdobje do leta 2027 podpisalo 62 članov; kar dve tretjini članov ostajata isti kot leta 2015, ko je bila LAS ustanovljena. Lani smo tudi pripravili novo Strategijo lokalnega razvoja do leta 2027. Na petih delavnicah je sodelovalo nekaj več kot 60 različnih deležnikov, s katerimi smo skupaj identificirali potrebe, izzive in ukrepe za nadaljnji razvoj območja. Vodilni partner LAS še naprej ostaja Regionalna razvojna agencija (RRA) Zeleni kras.

Poudarki strategije

Strategija je osnova za pripravo javnih pozivov. Za predvidena dva javna poziva za sofinanciranje projektov (prvi bo objavljen letos in drugi predvidoma v letu 2026) je na voljo skoraj 1,1 milijona evrov. Na podlagi analize stanja in pobud različnih deležnikov smo oblikovali potrebe in potenciale območja, ki bodo predmet javnih pozivov:

1. Spodbujanje trajnostnega turizma. S tem ukrepom navorjamo potrebe, ki se nanašajo na razvoj aktivnosti na prostem in doživetje narave ter so v smeri desezonalizacije oz. podaljševanja sezone, povezovanja za skupni nastop na trgu, razvoja znanj in kompetenc ter razvoja turistične infrastrukture, ki podpira nove produkte in storitve.
2. Ohranjanje okolja, naravne in kulturne dediščine. Z ukrepom želimo razvijati nove produkte in storitve, ki bodo vključevali naravne in kulturne danosti območja, ozaveščati in izobraževati o pomenu ohranjanja dediščine, okrepiti medgeneracijski prenos znanj in veščin s področja dediščine ter prilagajanje podnebnim spremembam.
3. Spodbujanje lokalne oskrbe. Spodbujali bomo nadaljnji razvoj kratkih verig lokalne oskrbe do različnih ciljnih uporabnikov, razvoj produktov z dodano vrednostjo, povezovanje lokalnih ponudnikov pod skupno blagovno znamko, prenos znanja ter izobraževanje in ozaveščanje (predvsem) mladih o pomenu lokalne oskrbe.
4. Spodbujanje lokalnega podjetništva. Cilji tega ukrepa so krepitev podjetniških znanj in kompetenc različnih ciljnih skupin, razvoj produktov z dodano vrednostjo in povezovanje med sektorji, raba naravnih virov, prenos tradicionalnih veščin, razvoj kulturnih in kreativnih industrij.
5. Izboljšana kakovost življenja in medgeneracijsko sodelovanje. Podprli bomo razvoj osnovnih storitev, ki omogočajo izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev območja (kot npr. obnova notranjih in zunanjih prostorov za druženje), oziroma programe ali prireditve za aktivacijo prebivalstva in oživljanje vasi, za zdrav in aktiven življenjski slog ipd. s poudarkom na medgeneracijskem povezovanju.

6. Vključevanje ranljivih skupin. Ukrep je namenjen večjemu vključevanju ranljivih skupin (mladi, starejši, priseljenci, osebe s posebnimi potrebami) v družbeno življenje. Podprli bomo inovativne programe in storitve za aktivacijo mladih in starejših (žensk), integracijo priseljencev, aktivnosti v smeri deinstitucionalizacije oskrbe starejših.

Nove možnosti

Decembra lani je v veljavo stopila tudi Uredba o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v obdobju do leta 2027, ki prinaša tudi nekaj novosti. Projekti bodo sofinancirani v višini 80 odstotkov, kar pa ne velja za investicijske projekte, ki bodo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja sofinancirani v višini 65 odstotkov. Podpora se bo dodeljevala po poenostavljenih oblikah stroškov; za društva, zasebne in javne zavode bo možno predplačilo v višini 30 odstotkov brez bančne garancije, DDV bo upravičen strošek.

Še letos, po objavi nacionalnih navodil o izvajanju projektov, bo objavljen prvi javni poziv. Projekti bodo tako kot doslej sofinancirani s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP sklad) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR sklad). Izbrane projekte, ki jih bo potrdil Upravni odbor LAS, bo nato vodilni partner predložil v odobritev na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (za sklad EKSRP) oziroma na Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj (za sklad ESRR).

S potencialnimi pripravljavci projektov že potekajo srečanja glede priprave in možnosti izvedbe njihovih projektnih idej. Če imate vsebinske ideje, s katerimi želite tudi sami prispevati k mozaiku nadaljnjega lokalnega razvoja, se obrnite na RRA Zeleni kras.

Avtorica: Sabina Popek Simšič

Se draginja končno umirja?

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj je januarja letos objavil analizo, ki kaže, da se rast cen osnovnih življenjskih potrebščin umirja. Pa vendar imamo občutek, da ni tako. Zato je vse več splošnega nezadovoljstva, ki se odraža tudi s stavkami.

Višje plače, višje cene

Podatki Statističnega urada RS (SURS) sicer kažejo, da plače v Sloveniji rastejo, a imamo občutek, da si lahko privoščimo vedno manj. V letu dni so se storitve v povprečju podražile za 4,6 odstotka, blago pa za 2,7 odstotka. Povprečna bruto plača za december 2023 je znašala 2348,32 evra. Od plače za november je bila nižja, nominalno za 3,2 odstotka, realno pa za 2,7. Povprečna neto plača je znašala 1529,86 evra in je bila od plače za november nominalno nižja za 4 odstotke, realno pa za 3,5. Glede na razpoložljive podatke leta 2022 za občino Cerknica je povprečna mesečna bruto plača precej pod povprečjem, znašala je namreč 1686,95 evra bruto (neto 1124,91 evra). Čeprav po kazalniku realne produktivnosti dela na opravljeno delovno uro med vzhodno, kamor spada tudi občina Cerknica, in zahodno kohezijsko regijo ni razlike, je povprečna bruto plača v zahodni kohezijski regiji znašala kar 2342,69 evra. Veliko ljudi sicer meni, da je v osrednji Sloveniji življenje neprimerno dražje, pa vendar večjih razlik (razen pri nakupu nepremičnin) pri mesečnih življenjskih stroških ni oziroma so razlike vedno manj izrazite.

Stopnja tveganja revščine je bila lani po podatkih SURS 12,7-odstotna in se je v primerjavi z letom prej zvišala za 0,6 odstotne točke. Z dohodkom, nižjim od praga tveganja revščine, je živelo približno 264.000 oseb oz. 13.000 več kot v 2022. Prag tveganja revščine je za enočlansko gospodinjstvo znašal 903 evre na mesec oz. je bil 76 evrov višji kot leto prej. V absolutnem znesku je bila to največja rast po letu 2005. Za štiričlansko družino (dva odrasla in dva otroka, mlajša od štirinajst let) je prag znašal 1896 evrov, za dvočlansko gospodinjstvo brez otrok pa 1354 evrov na mesec.

Mesečni stroški

V primerjavi z januarjem 2023 je bila inflacija januarja 2024 nižja – v tem letu smo januarja beležili 3,3-odstotno inflacijo, lani je bila kar desetodstotna.

Mesečni stroški, ki jih imajo gospodinjstva, so hrana, električna, voda, plin, ogrevanje, komunalni stroški, telekomunikacije, stanovanjski stroški. Največji del (21 odstotkov) so v letu 2023 predstavljali izdatki za prevoz, ki vključujejo tudi nakupe prevoznih sredstev – v povprečju so znašali 5110 evrov oz. 426 evrov na mesec. Sledili so izdatki za hrano in brezalkoholne pijače (4077 evrov ali 340 evrov mesečno) ter stanovanjski stroški (3406 evrov ali 284 evrov na mesec). Skupna vrednost sredstev, namenjenih nakupom osnovnih življenjskih potrebščin, je lani znašala povprečno 24.329 evrov na gospodinjstvo. Od tega je gospodinjstvo za prevoz, hrano in brezalkoholne pijače ter stanovanje porabilo 12.593 evrov. Zanimiv je podatek, da so v primerjavi z letom 2018 gospodinjstva za nakup življenjskih potrebščin porabila za 24 odstotkov več sredstev.

Po podatkih Ministrstva za okolje, podnebje in energijo naj bi delni ukrep regulacije cen električne energije pomenil mesečni prihranek za povprečnega gospodinjstvenega odjemalca v višini 20 odstotkov, kar v znesku pomeni 18,1 evra. Tudi v letu 2024 bodo gospodinjstva oproščena plačevanja prispevka za zagotavljanje podpor za obnovljive vire energije (OVE in SPTE). Vsekakor velja preveriti najugodnejšega ponudnika na trgu in dobro prebrati pogoje poslovanja. Prihranimo lahko tudi tako, da smo pozorni pri nakupu gospodinjstvenih aparatov in jih izključimo iz omrežja, če jih ne uporabljamo.

Sicer se pa že od lanskega leta opaža rahel padec upadanja kupoprodaj stanovanj, ni pa še zaznati večje krize na trgu nepremičnin. Trenutno tudi še ni podatka, da bi se cene nepremičnih na slovenskem trgu pretirano znižale.

Za lažjo predstavbo, kakšna je višina osnovnih življenjskih stroškov za petčlansko družino (dve odrasli osebi, trije otroci v vrtcu), ki živi v lastniškem stanovanju v Postojni, kreditov nima, avtomobili so bili kupljeni pred letom 2021, en družinski član se vozi na delo v Ljubljano, smo pripravili spodnjo tabelo.

Tip stroška	Leto	2021	2022	2023
Avto & gorivo		4106,00	6137,00	4706,00
Darila		1083,00	1072,00	1192,00
Hrana, restavracija		6415,00	6814,00	7673,00
Izredni stroški		309,00	477,00	503,00
Otrok (vrtec, šola, oprema)		4435,00	5154,00	5695,00
Redni stroški (oblačila)		887,00	611,00	904,00
Stanovanjski stroški (voda, električna, komunalna, gretje)		4167,00	4366,00	4687,00
Stanovanje oprema		2025,00	1997,00	1052,00
Skupaj		23.427,00	26.628,00	26.412,00

Pestro pustno dogajanje

Čeprav je krovnji pustni dogodek, cerkniški pustni karneval, odpadel zaradi slabega vremena, pa zabave željnih to ni ustavilo. Letošnje pustne prireditve so bile zelo dobro obiskane, vzdušje pa razigrano in veselo, kot se spodobi, o čemer pričajo tudi fotografije z dogodkov.

© Ljubo Vuketič

Žaganje babe

Pustna razstava v Galeriji Krpan

TV Čohovo

Otroška maskarada

Čebeletališče

Petkova pustna zabava (© Tine Subić)

Cebelji zlet z Ansambлом Saša Avsenika

Pustni torek

Pokop pusta

Vabilo na prireditev ob krajevnem prazniku Rakeka

13. marca Rakovčani obeležujejo svoj krajevni praznik v spomin na odhod mladih rakovških fantov k partizanom leta 1942. Tudi letos se jim bodo krajani poklonili s prireditvijo, ki bo v petek, 15. marca, ob 19.00 v Športni dvorani Rakek in bo letos posvečena generalu Maistru. Nastopili bodo učenci šole »Jožeta Krajca« Rakek, Mešani pevski zbor Kulturnega društva (KD) Rak Rakek, Vokalna skupina Cluster, Skupina Sibia, Komorni zbor Fran Gerbič, Dragonarji Generala Maistra, Godba Cerknica, Folklorno društvo Rakek in Športno društvo Špička. Slavnostni govornik bo predsednik Notranjskega domoljubnega društva general Maister Unec **David Kavčič**. Program bo povezovala **Maja Malc**. Prireditev organizirata Organizacijski odbor 13. marec in Občina Cerknica.

Podelitev nagrad in priznanj Frana Gerbiča

Glasbena šola Frana Gerbiča Cerknica vljudno vabi, da se udeležite podelitve nagrad in priznanj Frana Gerbiča, ki bo v torek, 2. aprila, ob 16.00 v Kulturnem domu Cerknica. Priznanja vsako leto podeljuje Zveza slovenskih glasbenih šol za življenjsko delo in za izjemne dosežke glasbenim pedagogom na področju glasbene vzgoje in izobraževanja. Slavnostna govornica na prireditvi bo predsednica Republike Slovenije **Nataša Pirc Musar**.

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V februarju so 90. rojstni dan praznovali **Julijana Maglič** iz Cerknice, **Antonija Bambič** z Rakeka, **Milena Koprivnikar** od Koščakov in **Ana Štefančič** z Unca. Čestitke!

Avtorica: Polona Otoničar Pajk Fotograf: Ljubo Vukelič

Mojca Ivančič

Šivilja Mojca Ivančič z Unca, kjer živi z možem, sinom ter hčerkama, se je rodila na Premu, v rojstnem kraju slovenskega pesnika Dragotina Ketteja. Mojca je otroštvo preživela dve hiši nad Kettejevo rojstno hišo in tako pogosto opazovala turiste, ki so si ogledovali Kettejevo domačijo.

Mojčina mama je želela postati šivilja, a jo je mama, torej Mojčina babica, poslala učit za kuharico. Ko je Mojca zaključevala osnovno šolo, je mama v njej uresničila svojo otroško željo in ji rekla, naj gre za šiviljo. Menila je, da je Mojca idealna za ta poklic, saj je z vsakega sprehoda prinesla kaj za ustvarjanje, običajno kakšne listke. Res se je vpisala na triletno poklicno šolo v Ajdovščino, nato naredila še dveletni program in tako zaključila srednješolsko izobraževanje.

Po zaključku šolanja se je Mojca zaposlila pri soimenjakinji, modni oblikovalki **Mojci Celin**, od katere, mi pove, se je zelo veliko naučila: »Šivali smo za različne ljudi s slovenske estrade, npr. Evo Longyka.« Po rojstvu sina se je odločila, da bo delala kot samostojna šivilja. Najin pogovor tako poteka v njenem ateljeju na Uncu, kjer moje oko opazi oblačila različnih stilov. Šiviljska lutka se denimo ponaša z opravo po zadnji japonski modi. »Te hlače imajo najmanj tri kilograme,« mi pove Mojca.

Nikoli ji ni bilo žal, da je postala šivilja, je pa od 90 oseb, ki so takrat obiskovale omenjeno šolo, le ona ostala v šiviljskem poklicu. Danes, mi pove, bi se zagotovo odločila še za študij etnologije, saj jo ta tema zelo zanima. Z etnologijo je Mojčino delo močno prepleteno, saj je sešila že kar nekaj narodnih noš.

V zvezi z raziskavo oblačilne kulture Steinbergovega časa je v sodelovanju s Kulturnim društvom Ljudski pevci Jezerci pod strokovnim vodstvom **dr. Marije Makarovič** in na pobudo takratne vodje Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Cerknica **Jožice Mlinar** izdelala štiri celostna ženska in moška oblačila s tega obdobja. Pred tem je sešila narodno nošo tudi folkloristom z Rakeka, pa tistim v Novi vasi, njene naslednje folklorne obleke bodo šle v Loško dolino. Šivala pa je tudi za otroške folklorne skupine iz Cerknice, Nove vasi, Starega trga; deloma je oblekla tudi tiste na Rakeku. Zanimivo je, da so obleke iz Steinbergovega časa, ki jih je naredila za Ljudske pevce Jezerce, popolnoma ročno delo, kar zaradi trdote materiala pomeni: »Iglata noter, s kleščami ven.« Mojca mi pove, da je to delo zelo zamudno. »V dveh urah sem naredila le pol metra šivov,« razloži. Folklornikom z Rakeka je sešila belokranjske noše, vse so imele pošivana krila, kar je storila ročno. Veze pa tudi strojno in na ta način izdeluje personalizirana darila: npr. brisače z različnimi napisi ali slikami, peresnice, torbe ipd.

Vedno se pozanima, kaj je človeku, ki ga obdaruje, vseč, in v skladu s tem pripravi darilo. Tega je učila tudi svoje otroke in tako so svojim prijateljem ob rojstnih dnevih podarjali darila z osebno noto.

Pri svojem delu je Mojca trajnostno naravnana, saj zelo rada šiva iz materialov, ki so bili že uporabljeni. Svojim strankam tako pogosto reče: »Poglejte v omaro, zagotovo imate kakšen kos, ki ga ne nosite več.« Tako iz rabljenega oblačila izreže čipko ali drug kos blaga in naredi nekaj novega ali pa le olepša že sešito. Žalosti jo, da danes materiali niso

več tako kakovostni kot nekoč. »Včasih si pral in pral in se ni nič zmuckalo. Danes je drugače,« pove. Zato jo je zelo veselilo,

ko je šivala narodne noše za Jezerce iz domačega platna, ki ga je imela doma **Jolanda Levar**. Današnjo kulturo oblačenja rada primerja s tisto nekdaj: »Unterca, spodaj čipkaste hlače, krilo s treh dolžin, najmanj šest metrov blaga, srajca, predpasnik, kočemajka. Ko se je takrat ženska zavrtela ... Res so imele ženske le dve, tri obleke, a so bile te čisto nekaj drugega, kot so današnja oblačila,« pove. Ko šiva iz materialov, ki so bili nekoč, npr. lan, je ne čudi, da so imele grajske gospodične in gospe vsaka svojo šiviljo. »Ti materiali niso raztegljivi, zato vežejo.

Se hitro kaj raztrga in je šivilja morala ves čas popravljati,« nadaljuje.

Če bi morala izbrati, kaj šiva najraje, so to zagotovo pustna oblačila. »Letos sem šivala gusarje. O, kako so bili lepi. Žamet, čipke ...« navdušeno pove. Malo za šalo malo za res mi pove, da so najzahtevnejše stranke lovci: »Žepek za nož, žepek za svetilko, žepek za orožni list, ki mora biti dvojni, da se ne zmoči.«

Svoje znanje Mojca prenaša tudi na druge. V Večgeneracijskem centru Cerknica že kar nekaj let vodi tečaje šivanja. Posebej jo je razveselilo, ko je izvedela, da se je deklica, ki je obiskovala tečaj pri njej, odločila, da bo šla za šiviljo.

Kadar ne šiva, dela na domači kmetiji, kjer imajo trenutno 30 koz ter krave. Iz kozjega mleka delajo mladi sir, skuto, iz kravjega pa domače surovo maslo. V svojem rastlinjaku prideluje različne vrtnine, trenutno ima že lastne sadike paradiznika in paprike. Zelo rada gre tudi na sprehod s psom, v roke vzame dobro knjigo ter pripravi kaj okusnega v krušni peči, ki jo ima v svojem ateljeju.

Izlet z vlakom v Ljubljano

📷 Boža Vesel

Letošnji slovenski kulturni praznik je sovpadal z debelim četrtkom, ko tradicionalno pripravljamo in uživamo v pustnih dobrotah. Člani Društva upokojencev Rakek smo se z vlakom odpeljali v Ljubljano na ogled kulturnih ustanov. Ljubljanski Prešernov trg sta ponovno preplavili poezija in množica obiskovalcev, praznično vzdušje je bilo čutiti na vsakem koraku. Člani Združenja dramskih umetnikov Slovenije so slovenski kulturni praznik počastili s tradicionalnim recitalom Prešernove poezije. Kljub nekoliko mrakobnemu vremenu smo uživali v interpretacijah članov različnih slovenskih gledališč. V središču mesta je kar nekaj galerij in muzejev, ki smo si jih lahko brezplačno ogledali. Obiskovalcev je bilo povsod izjemno veliko, saj so ponujali veliko zanimivega, tudi nostalgичnega. V Cekinovem gradu sredi parka Tivoli je bila na ogled razstava ob 40. obletnici zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. Za trenutek smo lahko podoživeli nepozabno vožnjo Jureta Franka, ki je takrat osvojil olimpijsko srebro. Vzeli smo si tudi čas za kosilo, nekaterim so teknile jedi na žlico, sladkosnedi pa so bili za sveže ocvrte krofe pripravljene celo stati v vrsti. V sproščenem vzdušju smo prijetno utrujeni na poti domov izmenjali vtise tega dne. Kako je namreč možno bolje preživeti kulturni praznik kot s kulturnim udejstvom?

Zahvala Vidi Winkler za uspešno vodenje

📷 Miroslav Juvančič 📷 Arhiv ČD

Uspešno delo Čebelarkega društva (ČD) Rakek se nadaljuje. Prve dni februarja so člani opravili pregled dosedanjega dela in ugotovili, da so bile v letu 2023 izvedene vse zastavljene dejavnosti: obisk API Slovenija in čebelarkega praznika v Celju, dan odprtih vrat pri čebelarstvu Turk na Uncu in delavnica s šolarji rakovške šole, ki jo je skupaj z učiteljico pripravila naša tajnica **Liljana Intihar**. Zahvala gre tudi prijaznima gostiteljema **Mirjam** in **Stojanu**. Izvedli smo tradicionalni slovenski zajtrk in se udeležili strokovne ekscurzije v Belo krajino. Poudarek lanskoletnih dejavnosti pa je bil tudi na usposabljanju in zdravstvenem varstvu čebel. Še bi lahko našteval, dejavnosti je bilo res veliko. Zbrane čebelarje so na občnem zboru nagovorili tudi gostje: veterinarica **Suzana Skerbiš**, član upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije **Franko Dolgan** in predsednik Zveze čebelarških društev Cerknica **Janez Kranjc**. V lanskem letu je ČD Rakek dobilo novo vodstvo, v okviru občnega zbora pa je bila tudi uradna primopredaja novemu predsedniku **Niku Matičiču**, ki mu želimo čim več uspehov z zagotovilom naše podpore. Zahvala gre tudi dosedanji predsednici **Vidi Winkler** (na fotografiji) za njeno uspešno in požrtvovalno delo, ki ga je opravljala vse od leta 2007. Članstvo se je od takrat povečalo z 21 na današnjih 51 članov, kar je zagotovo rezultat njenega uspešnega, povezovalnega in dejavnega vodenja društva.

Konec tedna v Prekmurju

📷 Vida Žlogar 📷 Nastja Malc

Člani Folklornega društva Rakek smo imeli od petka, 9. februarja, do nedelje, 11. februarja, v Moravskih Toplicah intenzivne vaje. Vodila jih je priznana strokovnjakinja za ljudske plesse **Valerija Žalik**, ki je dolga leta sodelovala s pokojnim profesorjem **Mirkom Ramovšem** na področju Porabja in Prekmurja ter je zaslužna za koreografije številnih folklornih skupin. Pri razvoju koreografije za našo skupino je pomembno vlogo odigral tudi dolgoletni član Folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane, ki v zadnjih letih deluje tudi v Folklorni skupini COF iz Ljubljane, **Brane Demec**. Naša nova koreografija, poimenovana »Medved tanc«, zajema plesse z Goriškega in Porabja, med katere sodijo: medved tanc, krajc polka, špencir polka, čardaš, mrkevca, sotiš in v Zagrebu. Ti plesi so za našo skupino predstavljali nov izziv, zato smo se vaj lotili z velikim zanimanjem. Vaje so potekale zelo intenzivno, tako dopoldne kot popoldne, a kljub temu smo našli čas tudi za sprostitev v termalnih bazenih.

Ljudski pevci Jezerci in Predice

✍️ Janja Urbas 📷 Tine Šubic

Kolovrat je stal doma, neuporabljen – sam ... Tako tudi želja **Jolande Levar**, da bi se naučila presti. Zato je na Kmetijo Levar na Dolenje Jezero povabila Predice iz Loške doline. Predica **Lidija** je usposobila njen kolovrat in jo naučila presti. Tako se je Jolandi uresničila želja! Njen kolovrat se spet vrti in iz njenih rok se vleče nitka. Jolandi se je porodila ideja o tradicionalnem druženju na kulturni praznik. Ure so minile prijetno ob prepevanju Ljudskih pevcev Jezercev, nežnem šklopotanju »štansc« – pletilk, izpod katerih je nastajal šal, hitrem, a lahnem vrtenju kolovratov ter milih, a močnih sunkih statev Predic iz Loške doline. Zaključili so z obloženo mizo domačih dobrot Kmetije Levar ter smehom in sproščenostjo. Skupaj bodo predli in peli še dolga leta! ■

Kurenti na obisku

✍️ Katja Opeka

Na debeli četrtek, 8. februarja, se je uradno začel najbolj norčavi teden leta. Tako je bilo tudi v DEOS, Centru starejših Cerknica. Ponovno smo bili v pričakovanju vsega, kar v Butale prinaša pust. Center starejših so obiskali kurenti iz zelo oddaljenih Sobotincev blizu Ptuja, kjer se ponašajo z največjim slovenskim in srednjeevropskim pustnim festivalom. Kurenti ali koranti, najbolj množičen etnografski pustni lik, vsako leto v času od svečnice do pepelnice opravljajo obhode po vaseh in mestih. V Butale so prišli, da odženejo zimo in privabijo pomlad ter dobro letino. Stanovalci so jih pričakali v avli, kjer so se že predhodno ogreli s plesom in vriskanjem. Kot zahteva običaj, so jim ponudili hrano in pijačo, ženske pa so jim v znak naklonjenosti podarile robčke. ■

Korenti pri Ljudskih pevcih Jezercih

✍️ Janja Urbas

Že dolga leta in tudi letos so nam prišli odgnat zimo naši dragi prijatelji korenti Sobotinci. Kot kaže, so bili zelo uspešni! Ljudski pevci Jezerci smo jih povabili na Kmetijo Levar na Dolenje Jezero, da jim zapojemo, zaigramo na harmoniko eno po domače in jih pogostimo, kot se na kmetiji spodobi. Edinstvenega plesa korentov in glasov Ljudskih pevcev Jezercev so bili deležni tudi vaščani Dolenjega Jezera. Pogumne gospodinje so jim z nasmeškom na obrazu zavezale robček za srečo! Ob glasnem zvončkljanju so odplesali veseli in siti ter z obljubo, da se vidimo spet naslednje leto! ■

Občni zbor ZŠAM

✍️ Franci Lužar 📷 Ljubo Vukelič

3. februarja je v Dolenji vasi potekal občni zbor Združenja šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Cerknica. Udeležilo se ga je 55 članov in povabljenih gostov. Med njimi tudi podžupan občine Cerknica **Marko Kranjc**, podžupanja občine Loška dolina **Armida Bavec**, župan občine Bloke **Jože Doles**, predsednik Zveze združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije **Branko Praznik** ter predsedniki in predstavniki združenj notranjsko-primorske regije. Delo in načrte združenja je predstavil predsednik ZŠAM Cerknica **Franci Lužar**, ki je najzaslužnejšim članom podelil tudi jubilejna priznanja. Udeleženi so pohvalili delo društva in njegovo skrb za najranjlivejše udeležence v prometu. ■

Začetek pomladi v VGC Cerknica

☞ Sara Smaič 📷 Arhiv VGC

Ob začetku pomladi v Večgeneracijskem družinskem centru (VGC) Cerknica pripravljamo izmenjevalnico knjig za odrasle in otroke, ki bo v naših prostorih na Čabranski 9 potekala v soboto, 9. marca, od 9.00 do 12.00. V času izmenjevalnice pripravljamo tudi ustvarjalno delavnico za otroke in odrasle, na kateri bomo skupaj ustvarjali knjižna kazala. Knjige za izmenjavo boste lahko v VGC Cerknica in Center za mlade Petka prinesli že v tednu pred dogodkom. Več informacij je na voljo na naši Facebook strani, če pa smo še kaj pozabili sporočiti, pa nam lahko pišete na naš e-naslov druzinski.center.cerknica@gmail.com. S konceptom izmenjevalnic želimo spodbujati in ozaveščati o pomenu menjave še uporabnih in ohranjenih reči. Ker želimo ozaveščati o nesmiselnosti nenehnega kupovanja novih stvari, se bomo letos trudili, da bomo organizirali čim več tovrstnih dogodkov. V petek, 15. marca, ob 10.00 bo v našem prostoru potekalo brezplačno srečanje Vpogled v svet gibalno-montessori uric za mamice/očke z dojenčki. Obvezne so prijave na telefonski številki 051 394 388 (**Iza Pintar**), kjer dobite tudi vse dodatne informacije. Pred veliko nočjo pa bo potekala delavnica barvanja tekstila z naravnimi barvami, ki jo bo vodila lokalna ustvarjalka **Tjaša Zalar**. V četrtek, 28. marca, ob 17.00 se bomo v VGC Cerknica naučili, kako poteka proces barvanja z naravnimi barvami, in pobarvali prtičke, ki jih bomo lahko uporabili kot velikonočno dekoracijo. Število mest je omejeno, zato so obvezne prijave po e-pošti. ■

Pomladne ustvarjalnice v CZM Petka

☞ Maša Simčič 📷 Arhiv Petke

Tudi v Centru za mlade (CZM) Petka se počasi prebujajo pomlad, pa vendar to ne moti naših dejavnosti. Kot po navadi pridno delamo domače naloge, se učimo, igramo in ustvarjamo. Ob torkih poteka individualna učna pomoč in ob sredah redne jezikovne delavnice. Med zimskimi počitnicami, konec februarja, smo se v okviru počitniškega varstva družili z otroki od 1. do 3. razreda. Obiskali smo Center za obiskovalce na Cerkniškem jezeru, jahali konje v Dolenji vasi, narisali slike in jih natisnili na majice, se igrali na igrišču, ustvarjali in še kaj. V marcu spet napovedujemo četrtkove ustvarjalnice. Redno bomo izdelovali umetnine iz recikliranih materialov; tema bo – pomlad. Vabimo vse otroke, željne ustvarjanja, da se nam pridružijo ob četrtkih od 16.00 do 18.00. Na delavnice se ni treba predhodno prijaviti; samo pridete in ustvarjate. Veseli vas bomo. Za ostale aktivnosti Petke nam sledite na naših spletnih kanalih. Za vprašanja in vse ostalo smo vedno dosegljivi na e-naslovu center.petka@gmail.com. ■

Ščuke aktivne tudi v februarju

☞ Matevž Zakrajšek 📷 Arhiv RJŠ

Februar je najkrajši mesec v letu, a to pri cerkniških tabornikih Rodu jezerska ščuka (RJŠ) ne pomeni, da se v njem tudi najmanj dogaja. Prav nasprotno! Zbrali smo se kar na dveh mesečnih akcijah društva. V začetku meseca smo v Grahovem tekmovali v igri med dvema ognjema in s tem tudi v zimskem času poskrbeli za malo rekreacije ter veliko smeha, dobre volje in zabave. Zbralo se nas je toliko, da smo lahko organizirali pravi turnir, v katerem se je med seboj pomerilo več ekip. Zadnji konec tedna v mesecu pa smo izkoristili za akcijo, ki kot vsako leto tudi letos ni smela manjkati – zimovanje, ki smo ga preživeli v taborniški koči na Pšenku pri Idriji. Članice voda Piškotki z vodnikom so nam pripravile tridnevno potovanje po Evropi; vsak dan smo odpotovali v drugo evropsko državo ter spoznavali različne kulture in običaje, zahvaljujoč odličnima kuharicama pa tudi njihove nacionalne jedi vse od italijanskih špagetov carbonara, španske paelle, piščanca na baskovski način do slastne srbske pleskavice. Pomerili smo se v skupinskih in posameznih taborniških igrah, ustvarjali tajna sporočila v skritih pisavah, komunicirali z morsejevo abecedo, preiskovali umore na španskem dvoru, zavzemali zastave, tekmovali v iskanju organiziranega morilca, ponavljali znanje vozlov in vezav, postavljali signalne stolpe in pridno pridobivali točke državi, ki smo jo zastopali, na koncu pa smo se podali še na orientacijski pohod. Med iskanjem kontrolnih točk smo po strminah okoli Idrije dodobra preizkusili svojo telesno pripravljenost ter s tem utrujeni, a zadovoljni in s polnimi želodci odlično zaključili zimske počitnice. ■

Vir: slovenkaleta.si Fotografinja: Mateja Jordović Potočnik

Slovenka leta je Ana Petrič!

Bralci revije Jana so za Slovenko leta 2023 izbrali direktorico DEOS, Centra starejših Notranje Gorice Ano Petrič. Na občanko občine Cerknica, doma iz Begunj pri Cerknici, smo lahko upravičeno ponosni in verjamemo, da bo prestižno nagrado unovčila v korist starejših.

Ana Petrič že devetnajsto leto s svojimi dejanji spreminja področje socialnega varstva. Kot je opisano v obrazložitvi, se bori za pravice starejših, za višje normative in boljše pogoje dela zaposlenih v domovih. Še predobro ve, kako je odraščati v pomanjkanju, na obrobju družbe, pa tudi, da je mogoče kljub preprekam v življenju marsikaj doseči, spremeniti in da nikoli ne smemo obupati. Zato danes izvaja številne aktivnosti in projekte, s katerimi pomaga starejšim. S projektom Mala pozornost za veliko veselje je v pisanju voščil že osmo leto zapored povezala vse generacije. Z akcijo Podarim nasmeš zbirajo oblačila – podarijo jih stanovalcem, Kraljem ulice, otrokom

s posebnimi potrebami. Poskusno so uspešno izpeljali projekt Počitnice v zameno za prostovoljno delo. Eden odmevnejših je prvi vrtec v Centru starejših, ki ima na starejše neverjetno pozitiven vpliv. V jeseni načrtujejo tudi prvo medgeneracijsko glasbeno šolo. Ana izpolnjuje zadnje želje obiskovalcev in njena najnovejša ideja je »željomobil«, ki bo starostnike s svojci odpeljal še zadnjič na morje, v rojstno vas, gore ... Vse to počne zato, da bo drugače, ko bomo mi starejši, pravi. Dnevno jo kličejo na pomoč ljudje v stiski. »Nekdo mora to početi! Dokler nisi star in ne rabiš pomoči, se ne zavedaš problematike starejših, ko pa se nekaj zgodi, smo lahko v veliki stiski, ker ne moremo dobiti pomoči čez noč! Ne samo da nam manjka kadrov, oči si zatiskamo pred boleznimi in umiranjem, zato problematika starejših res postaja družbeni problem. Lovimo zadnji vlak, da nekaj spremenimo,« je povedala. Že nominacija za Slovenko leta ji je veliko pomenila, z naslovom pa, pravi, bi dobila več družbene moči, da bi izpostavila področje, ki je tako spregledano: »Želim si biti glas vseh starejših in tistih, ki delajo z njimi. Težava naše družbe je, da starejše potiskamo na njen rob. Ne zavedamo se, da bomo že jutri na tem mestu mi. Zato moramo težave začeti reševati zdaj!«

Kipec, ki je delo kiparke **Ljubice Ratkajec Kočica**, sta Ani Petrič podelila direktor medijev družbe Salomon **Dejan Zver** in odgovorna urednica revije Jana **Melita Berzelak**.

Scenarij za sobotno podelitev je spisal **Igor Bračič**, njegova beseda je meso postala v osebi voditelja **Klemna Slakonje**, katerega gostje so bili Smrdel Brothers Collective, Raiven in Leopold I.

Slavnostna govornica je bila humanitarka **Anita Ogulin**, ki jo je uredništvo Jane presenetilo s posebnim kipcem častne Slovenke za vse čase.

Kot vsako leto je bil nabor nominirank skrbno preiščen in zelo pester – so zelo različnih poklicev in različnih starosti, od najmlajše, raperke in glasbenice **Masayah**, do najstarejše, ilustratorke **Marjance Jemec Božič**, ki pri petindevetdesetih še ni odložila svojih barvic in čopičev. Vmes pa so še režiserka, pisateljica in ženska, ki ne zna in noče biti tiho, **Ivana Djilas**; županja **Romana Lesjak**, ki je postala simbol trdoživosti Črne in Črnjanov; **Maja Plaz**, ki predano pomaga ženskam v stiski; učiteljica starega kova **mag. Jožica Frigelj**, ki je zraven še aktivistka; predavateljica, raziskovalka, mikrobiologinja **doc. dr. Tanja Bagar**, ki se zavzema, da bi konoplja dobila svoje mesto tudi v uradni medicini; **prim. Marija Vegelj Pirc**, pionirka slovenske psihoonkologije; poročevalka z vojnih območij **Karmen W. Švegl** in **Mateja Zver**, kapetanka ženske nogometne reprezentance, ki se zna tudi odločno upreti diskriminaciji in seksizmu.

Pregledna razstava za leto 2023

V prostorih galerije Štala Zavoda ARS Viva v Podcerkvi je Kulturno-umetniško društvo (KUD) Pa-leta že kar tradicionalno postavilo žirirano pregledno razstavo za leto 2023. 2. decembra 2023 smo se zbrali v omenjeni galeriji, da bi s kulturnim programom zaključili uspešno in bogato ustvarjalno leto 2023.

Prireditve, ki jo je povezoval predsednik društva **Jernej Dolničar**, so s pesmijo popestrile pevke skupine Matilda, ki delujejo pod vodstvom **Daše Joželj Kranjc**. V letu 2023 smo zaključili že prvo leto tretjega desetletja obstoja. Posebno razstavo v ta namen smo imeli v galerijskih prostorih gradu Snežnik. Prva skupna razstava celotnega društva Pa-leta pa je bila v Galeriji Krpan v Cerknici, kjer smo po dvodnevni delavnici projekta Čebela se predstavi skupaj z Godbo Cerknica proslavili še svetovni dan čebel. Preteklo leto je bilo v občini Cerknica tudi Gasparijevo leto. Na pobudo Galerije Krpan in **Roberta Kužnika** smo v program uvrstili tudi ustvarjanje na temo Gasparija. Tukaj gre posebna pohvala našemu mentorju, akademskemu slikarju **Veljku Tomanu**, ki je podprl idejo in pomagal pri izvedbi. Poleg omenjenih projektov se lahko pohvalimo tudi z udeležbo na slikarskih kolonijah Ex-tempore, Castra Ajdovščina in drugih, prisotni smo bili na številnih prireditvah, število izdelanih slik je veliko in njihova kakovost prav tako.

Na razstavi v Podcerkvi so sodelovali **Veljko Toman, Marija Anzeljč, Marija Branisel, Sonja Butina, Valerija Gačnik, Silvana Lautar, Igor Vidrih, Vlado Korak, Miran Čeperkovič, Miro Švigelj** in **Janez Dragolič**.

Lahko rečemo, da smo z dolgoletnim, neprekinjenim delovanjem društva dosegli izjemno velik napredek. To trditev lahko podkrepimo z razstavljenimi deli. Razgibana tonska lestvica da vedeti o razmišljanju in doživljanju sveta

okoli nas, igrivost pa večno željo po odkrivanju in sestavljanju likovnih elementov v harmonično celoto. Tu gre velika zasluga našim mentorjem, ki nas že od vsega začetka spodbujajo k širokemu in polnemu sprejemanju tega, kar želimo prenesti na platno.

Za naprej pa lahko rečemo, da smo pomirjeni, ker vemo in čutimo, da smo zapisani razpoloženskem rokopisu barve in svetlobe. Želimo biti nadaljevalci bogate tradicije društva.

V skladu z 2. odstavkom 76. člena Statuta Občine Cerknica (Uradni list RS, št. 2/17-UPB1) sklicujem

ZBOR OBČANOV za območje Begunj pri Cerknici in Selščka.

Zbor občanov bo potekal
v PETEK, 22. MARCA 2024 ob 18.00
v dvorani Kulturnodružabnega središča Menišija,
Begunje pri Cerknici

Dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti zbora občanov
2. Obrazložitev priključevanja na kanalizacijsko omrežje ter plačila komunalnega prispevka
3. Razno

Vljudno vabljeni.

OBČINA CERKNICA
ŽUPAN Marko RUPAR

nedelja, 17. 3., ob 20.00

Mini teater:
DNEVNIK
ANE FRANK

kulturni
DOM
CERKNICA

Vstopnina: 19 €
za Glasbeno-gledališki abonma in izven

Več na www.kd-cerknica.si

Knjige, slike, kipi in izdelki

Cerknica na žalost še nima mestne galerije, se pa trudimo v smeri, da bi jo kmalu imela. Kako prijetno in živahno bo v njej, smo lahko videli v nekdanjem salonu pohištva Brest, ki se je za nekaj dni po zaslugi podjetnika in ljubitelja umetnosti **Igorja Gornika** spremenil v galerijski prostor. Do 11. februarja je tam gostovala razstava Knjige, slike, kipi in izdelki, na kateri so bila predstavljena dela notranjskih umetnikov **Lojzeta Perka, Maksimiljana Rota, Maksima Gasparija, Tomaža Perka, Marjana Mančka, Bojana Klančarja, Božidarja Strmana - Miša, Stanislave Sluga - Pudobske, Milene Branisel, Anje Štefan, Marjana Kosija in Ane Turšič**. Na ogled pa je tudi predstavitev Gornikove poti ustvarjanja v industriji.

Odprtje so v petek, 2. februarja, pospremili nastopi igralk **Marijane Breclj**, pravljicarke **Anje Štefan**, opernega pevc **Marka Kobala**, citrarja **Tomaža Plahutnika, Miro Božič** pa je igral na orglice. Kot je povedal Gornik, ki je proslavil tudi svoj okrogel jubilej, je z razstavo želel počastiti umetnost in vse, ki na različne načine ustvarjajo in so ustvarjali v tem prostoru. ■

Akvareli in grafike Janeza Dragoliča

Cerkničan **Janez Dragolič** je že od otroštva v tesnem stiku z naravo, podeželjem. Od tu izvira tudi njegova ljubezen do pokrajine, prostranih notranjskih gozdov in jezera v vseh pojavnih oblikah, tako spomladi kot jeseni, poleti in pozimi. Vse te naravne danosti so Dragoliču vir navdiha njegovega likovnega ustvarjanja. Za slikarstvo pravi, da to ni le čas, preživet pred slikarskim platnom, ampak je slikarstvo izbira, rezultat osebne življenjske poti. Ravnotežje oblik, harmonija barve, materiala in svetlobe, včasih figurativno, spet drugič abstraktno. Dela na prostem, hitro, instinktivno; ne poskuša razlagati, ampak na platnu izraža prijetne občutke, ki jih v njem vzbujajo narava. Tik pred slovenskim kulturnim praznikom smo v cerkniški knjižnici z glasbenim programom, ki sta ga oblikovali **Rebeka Hren Dragolič** in **Slavica Marinković**, odprli razstavo Cerknica v akvarelu, v knjižnici na oddelku za odrasle pa je še do konca marca na ogled izbor Dragoličevih grafik v različnih tehnikah – od linoreza, lesoreza, monotipije, suhe igle, jedkanice in kombinacije jedkanice in akvatinte. Razstavo je poimenoval Odtisi, saj je odtis skupni imenovalac vsemu, kar je javnosti postavil na ogled, grafika pa ga predvsem zadovoljuje po estetski in duhovni plati in je v širokem spektru njegovega umetniškega raziskovanja predvsem tehnična in likovna panoga. Ljubiteljski slikar je v Ribnici obiskoval slikarsko šolo, s tehniko akvarela pa se pod mentorstvom **Petra Lazareviča** ukvarja zadnjih sedem let, predvsem z zahtevnim postopkom »mokra na mokro«. Janeza Dragoliča je na prireditvi strokovno predstavil predsednik Kulturno-umetniškega društva Pa-leta Cerknica **Jernej Dolničar**, saj Dragolič ustvarja tudi pod okriljem omenjenega društva, odprtje pa je vodila avtorica zapisa. ■

Vesna Telič Kovač @ Tine Šubic

Kulturni večer na Rakeku

Silvestra Kotar @ Tomaž Čuček

Ob letu osorej smo ponovno združile moči tri sekcije Kulturnega društva Rak Rakek (Vokalna skupina Cluster, mešani pevski zbor in likovna sekcija) ter 13. februarja v knjižnici na Rakeku pripravile skupen večer, poln umetnosti in kulture. Likovniki so ga naslovili Naša zemlja, zemlja domača. Ob prelepih likovnih podobah, ubranem petju in okusni pogostitvi verjamemo, da smo pričarali prijetno vzdušje in ponudili dokaz o bogati rakovski kulturi. Da pa je bilo druženje še bogatejše, je zaslužna **Danica Štefančič**, ki je bila posebna gostja večera. V pogovoru s **Francem Perk**om nam je razkrila nekaj zgodb svojega življenja in pokazala, da je pravzaprav posebljena kultura in zakladnica izkušenj. Ugotavljamo, da je umetnost v vseh svojih izraznih oblikah nujna za preživetje ljudi; je srečni amulet človeštva in temeljni gradnik naroda. In lahko smo ponosni, da smo prav Slovenci kot narod tako zelo utemeljeni s kulturo. Zato naj bo vselej knjiga v roki, dobra misel v srcu, prgišče slovenske zemlje v žepu, njena lepota v očeh in pesem na ustih. Ponesimo jih s seboj – na oder ali na cesto, povsod; pustimo jim, da poiščejo pot do vsakogar. In ne pozabite, od daleč smo le majhna zvezda na obzorju, nekoliko bližje pa se razkrije vsa lepota. Zemlja je naš dom – čudovit in edinstven. Hvala vsem, ki ste omogočili resnično doživetje kulture. ■

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika

V sredo, 7. februarja, smo z osrednjo občinsko prireditvijo ob slovenskem kulturnem prazniku v Kulturnem domu Cerknica proslavili državni praznik ter se poklonili dr. Francetu Prešernu in Rudolfu Maistru, z nastopi domačih izvajalcev pa tudi lokalni kulturi.

Predstavili so se Pevski zbor Dragonarji Rudolfa Maistra, operna pevka **Vida Matičič Malnaršič** ter plesalci Mažoretnega twirling in plesnega kluba Mace pod mentorstvom **Tima Udoviča**. Za scenografsko obogatitev prireditve je z animacijo ilustracije portretov Prešerna in Maistra poskrbel **Martin Petrič**. Prireditve je povezovala **Marijana Brecelj**. Slavnostni govornik na prireditvi je bil župan **Marko Rutar**, ki je v nagovoru opozoril na vrsto dogodkov, ki se bodo tudi v občini Cerknica zvrstili ob praznovanju Maistrovega leta. Osvetlili bodo življenje in delo tega pomembnega slovenskega generala in pesnika, je pa prepričan, da nam je lahko še vedno zgled; predvsem pri ljubezni do domovine in pogumu. Obojega nam pogosto primanjkuje. Zagotovil je, da pri realizaciji občinskih projektov

na področju kulture ne bo tako. »Prioritete občinske kulturne politike, usklajene z nacionalnimi zavezami, določa Lokalni program kulture. Prizadevali si bomo, da bomo programu, ob podpori nacionalnih in evropskih sredstev, vsako leto sledili tudi na operativni ravni. Pri ciljih nikakor nismo bili skromni; zakaj bi le bili, ko pa nam številne dobre prakse dajejo prepotrebno spodbudo. Po zgledu Maistra nas vodita tudi pogum in domoljubje. Naložba v kulturo ni le investicija v umetnost in dediščino, ampak v vsakega izmed nas, v naše otroke, v našo prihodnost,« je povedal župan.

Prireditve so pripravili Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Cerknica, Kulturni dom Cerknica in Občina Cerknica.

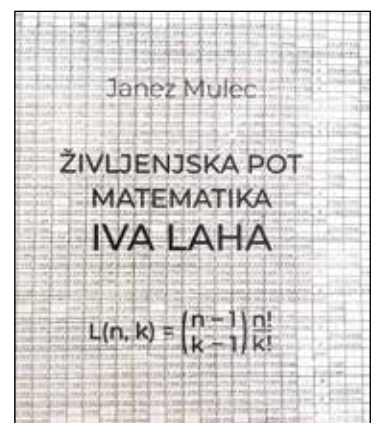

Izpod peresa Janeza Mulca izšla knjiga o Ivu Lahu

Novembra 2023 je v samozaložbi izšla knjiga **Janeza Mulca** Življenjska pot matematika **Iva Laha**. Doktor veterinarskih znanosti je pred tem izdal že tri knjige (Segljaji spomina, Izmuznjeno segljaju spomina in Iz zakotij spomina), življenje Iva Laha, slovenskega matematika, statistika, demografa in aktuarja, rojenega v Štrukljevi vasi v občini Cerknica, pa je v zadnji knjigi opisal na podlagi podatkov in neobjavljenih zapisov iz njegove zapuščine – torej dokumentov, za katere se ni vedelo, da obstajajo. Natančno je predstavil Lahov rod, med drugim opisal spomine, ki jih je sam doživel v povezavi z Ivom Lahom, njegovo hčerko oziroma celotno Lahovo družino, ter predstavil tudi spomine svojega brata, Cerkničana **Stanislava Štente**. Janez Mulec je želel podati odgovor na vprašanje, zakaj je bil Ivo Lah toliko časa prezrt in zamolčan; predstavil je tudi Lahovo izobraževanje ter opisal njegovo vojaško obdobje. V nadaljevanju je predstavil obdobje, v katerem je bil Ivo Lah strokovno najdejavnejši in najustvarjalnejši, ter odmeve na njegova dela po svetu. Natančno je predstavil tudi težave, s katerimi se je Ivo Lah srečeval pred upokojitvijo in po njej. Izjemno vrednost predstavljajo Lahovi literarni spisi, ki jih je Janez Mulec v prvem delu povzel, v celoti – skupaj s prepisi originalnih Lahovih dokumentov – pa objavil v prilogah knjige, tako da si lahko tudi bralec sam ustvari vtis.

Janez Mulec je mesec dni po izidu knjige žal preminil, a tudi zaradi knjižnih del, kjer je opisal marsikaj, kar bi se brez zapisa izgubilo, pozabilo, bo v spominih živel vedno. ■

Polona Otoničar Pajk Osebni arhiv

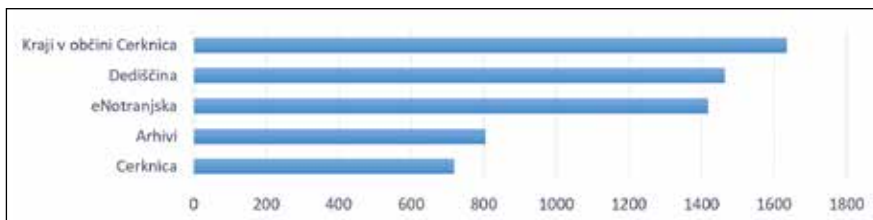
Poročilo o uporabi internetne strani eNotranjska

Leta 2022 so Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica, Notranjski regijski park in Občina Cerknica predstavili spletni leksikon naravnih in kulturnih danosti občine Cerknica eNotranjska. Gre za pionirski projekt, ki na enem mestu združuje opise krajev, naravne in kulturne dediščine ter arhivsko gradivo določenega področja. Tovrstne spletne strani v Sloveniji še ni bilo.

Gre za nadaljevanje in nadgraditev člankov iz rubrike o krajih občine Cerknica, ki so izhajali v občinskem glasilu Slivniški pogledi od junija 2014 do konca leta 2020 in bili zbrani tudi v knjigi Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz. Opise krajev na spletni strani bogatijo fotografije, urbar, franciscejski kataster, razglednice, statistični podatki, prikaz na zemljevidu. V samostojnih sklopih so predstavljeni še narava, dediščina in arhivsko gradivo.

V več kot letu obstoja spletne strani se je potrdilo, da so uporabniki spletno stran zelo dobro sprejeli. Postala je učni pripomoček in obvezno gradivo za vse znanja željne in radovedne.

Podatki Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica kažejo, da sta si od 1. januarja do 31. decembra 2023 spletno stran ogledala 16.802 uporabnika. Največ ogledov ima rubrika Kraji v občini Cerknica (1635), med njimi pa Cerknica (718), Rakek (238), Begunje pri Cerknici (231), Sveti Vid (227), Grahovo (197), Ščurkovo (160), Unec (140), Gorenje Otave (121), Dolenje Jezero (111), Lipsenj (106), Martinjak (104) in Dobec (102). Na preostale kraje so obiskovalci spletne strani kliknili manj kot stokrat. Druga najbolj obiskana podstran je Dediščina. Skupaj si jo je ogledalo 1465 obiskovalcev. Največkrat so jih zanimali Gradovi (338), Velikonočni prtički, prtički za bogkov kot (195), Spominske podobice duhovnikov

Število ogledov po naslovih strani

in redovnikov (180), Podobice s svetniki, blaženimi in božjimi služabniki (168), Romarske podobice (167), Cerkve (159), Svetopisemske podobice (134), Spominske podobice (132), Protiturški tabor v Cerknici (130) in Podobice cerkvenih združenj (125). Po številu klikov sledijo Arhivi (804). Obiskovalci so največkrat brali Brestov obzornik, v katerem so jih najbolj zanimale teme Vsakdan v Cerknici in njeni okolici (239), Delo na Brestu (231), Dogodki v Cerknici in njeni okolici (225). Podstran Narava je v letu 2023 imela 574 klikov.

Zanimiv je podatek, da so na spletni leksikon kliknili uporabniki iz več kot 50 držav. Največ ogledov je bilo iz Slovenije (4.935), presenetljivo sledijo Kitajska (367), ZDA (112), Hrvaška (43), Indonezija (31), Nizozemska (31), Nemčija (28), Srbija (24), Italija (23), Avstrija (21) in Češka (12).

Število uporabnikov	Št. novih uporabnikov	Št. ogledov na uporabnika	Povprečen čas ogledov
5763	5703	2,96	2 min 19 s

»Naš Kobencl«: Poskus izuma slovenskega narodnega heroja

✍️ Marija Hribar

Robert Devetak, doktor zgodovinskih znanosti, zaposlen na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani, tudi pedagoški sodelavec na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, je v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica predaval o plemiški družini Kobencl v slovenskem časopisu druge polovice 19. stoletja. V času narodne prebuje je slovensko izobraženstvo iskalo pomembne osebnosti, ki bi jih lahko vključilo v svoj narodno-prebudni program. Kobencli so ustrezali kriterijem, saj gre za eno najpomembnejših plemiških rodbin, ki so živele in delovale na območju slovenskih dežel. V člankih, ki so bili objavljeni v časopisih 19. stoletja, so poudarjali njihovo znanje slovenskega jezika, njihova junaštva, ki pa velikokrat niso bila resnična: npr. Kobencl junak, ki reši ruskega carja pred zaroto, smrtjo, Osmani. Po junaštvih je v časopisih prednjačil predvsem Janez Kobencl (okrog 1530–1594), ki so ga »poslovenili« v »naš Cobenzl«, ker so se njegova dejanja uspešno zlila z narodnim programom slovenske narodne elite. Leta 1575 je Janez Kobencl odšel za poslanika cesarja Maksimilijana II. na dvor ruskega carja Ivana IV. Vasiljeviča (Ivana Groznega); na tej misiji naj bi se še posebej izkazal in to so v časopisih posebej osvetljevali. ■

Avtorica: **Marija Hribar**

Osnovna šola Otok (1906–1942)

Otoška šola je bila vedno priključena k eni izmed večjih šol na območju. Ko je bila šola ekskurendna, so učitelje dvakrat na teden vozili na Otok, po spremembi v ambulatno pa je pouk potekal samo pet mesecev, od septembra do konca januarja, učitelji so stanovali kar na Otoku.

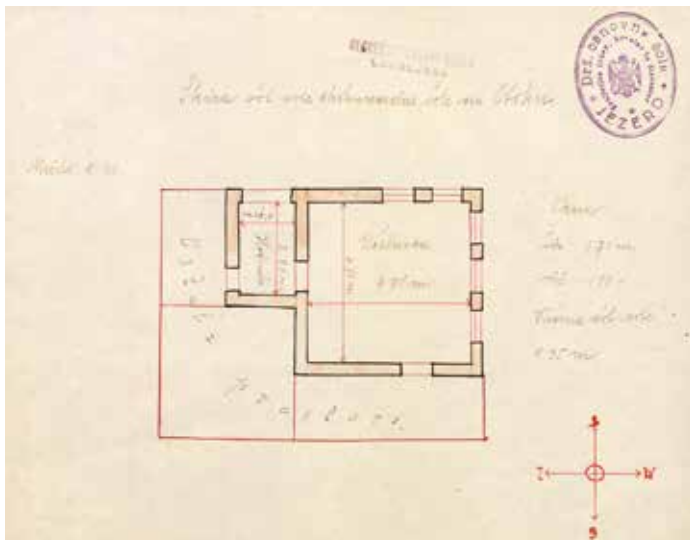
Šolski prostori, pouk, učenci

O hiši, v kateri je bila otoška šola, je **Rajko Modic** v knjigi o Otoku pojasnil, »da je imela Lukova družina dve stanovanjski hiši. Jurjevo hišo s hišno številko 6, ki so jo Janezova stara mama Lucija primožili s poroko z Jurjevim Janezom, so Lukov Janez dali na razpolago za šolo.« Iz šolske popisnice iz leta 1924 lahko sklepamo, da je bila šola še vedno v istih najetih prostorih, tedanja lastnica pa je bila **Ivana Berghaus**, Otok št. 6. Učna soba, verjetno prostor, imenovan »hiša«, je bila velika 23,52 m², hodnik 4,76 m², mere oken 0,70 x 1,10 m. V šolskem listu je tudi navedeno, da je hiša v slabem stanju, zgrajena iz kamna s slamnato streho.

Šolski upravitelj na Gorenjem Jezeru **Ladislav Furlani**, letnik 1901, je leta 1929

Šola je na Otoku delovala v tej hiši do leta 1942. (© MH)

Skica šolskih prostorov ekskurendne šole na Otoku, Šolski list 1929, hrani Slovenski šolski muzej (SŠM).

Pregled k načrtu šolskega okoliša, 17. december 1932, hrani SŠM.

v zapisu navedel, zakaj so zahtevali šolo: »Ker so imeli Otočani do šole okoli 5 km, so vložili prošnjo za ustanovitev ekskurence na Otoku. Prošnja jim je bila odbita z odlokom deželnega šolskega sveta z dne 11. oktobra 1905. Otočani so se pritožili na ministrstvo za uk in bogočastje na Dunaju, ki jim je naposled dovolilo ustanovitev ekskurendne šole (manjša šola, v kateri le nekajkrat tedensko poučujejo učitelji z matične šole, op. a.), katera je bila odvisna od šole v Starem trgu. S poukom se je pričelo 2. aprila 1906.« Pouk je potekal dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in četrtnih, v hiši št. 6 (zdaj 7), nekdanj Jurjevi. V šolskem letu 1906/07 je bilo vpisanih 20 otrok, 1907/08 pa 21. Kot nagrado za poučevanje je učitelj prejemal dodatnih 600 goldinarjev letno. Dne 29. julija 1908 je bilo sklenjeno, da se na Gorenjem Jezeru ustanovi enorazredna direktivna šola, ki bo skrbela tudi za pouk ekskurendne šole na Otoku. Dne 30. maja 1921 je enorazrednica na Gorenjem Jezeru zopet prišla pod vodstvo starotrške šole in je ponovno začasno postala ekskurendna šola s poukom dvakrat tedensko. Podobno je bilo s šolo na Otoku, kjer se je pouk začel 15. junija 1921.

Šolski upravitelj v Iga vasi **Josip Vončina**, rojen 1892, je v Kratkem orisu zgodovine in razvoja ambulatne šole na Otoku zapisal naslednje: »Ker so bile leta 1931 ukinjene vse eskurendne šole, se je otoška šola spremenila v ambulatno šolo (kombiniran oddelek z ambulatno šolo na Babni Polici). Pouk na Otoku je od tedaj potekal samo pet mesecev, od 1. septembra do 30. januarja, od februarja do konca junija pa na Babni Polici.« Iz Pregleda k načrtu šolskega okoliša iz leta 1932 je razvidno, da je takrat otoška šola spadala pod upravo šole Iga vas, ki je bila od Otoka oddaljena

trinajst kilometrov, obiskovalo jo je devet šoloobveznih otrok. V šolskem letu 1936/37 je bilo na Otoku in Babni Polici skupaj 30 učencev, v šolskem letu 1939/40 je otoško šolo obiskovalo devet učencev, v naslednjem šolskem letu pa deset.

Učitelji

Na otoški šoli so poučevali: leta 1906 starotrški učitelj **Ferdo Wigele**, rojen 1871, leta 1910 ga srečamo na osnovni šoli v Loškem Potoku, **Rafaela Pavlica**, rojena 1895, je konec šolskega leta 1920/1921 poučevala na Gorenjem Jezeru in na Otoku, **Josip Jordan**, rojen leta 1907, maturo je opravil 1927, praktični učiteljski izpit pa 1929, **Karel Stropnik** je jeseni leta 1937 prišel za učitelja v Iga vas, aprila 1940 je opravil praktični učiteljski izpit, leta 1941 je poučeval na Otoku in Babni Polici. Na šoli je med drugo svetovno vojno učiteljeval **Jevševar**.

Ivanka Mulec z Otoka se spominja, kar sta o otoški šoli pripovedovala njena starša. »Moj ata je bil rojen leta 1911, mama pa 1907. Oba sta tukaj hodila v šolo. Tle so učili Jordan, pa Stropnik, Jevševar je bil nazadnje. Ti trije so stanovali po pol leta na Otoku. Jordan in Stropnik sta bila pri Lekšanovih (**Jakob Lekšan** s Klanc je Lukovo hišo kupil leta 1930, op. a.), Jevševar je bil pa pri Kržiščarju. V cimru sta stanovala tako Jordan kot Stropnik, z njim je bila tudi žena. Jordanu se je jako dopadlo na Otoku, je še potem hodil k Lekšanovim; ga je že prvič očaralo, ko ga je učitelj pripeljal iz Iga vasi. Lekšanovim punčkam je bil boter. Učitelj Jordan je pripovedoval, da ko so učenci risali, je **Anžetova Slava** narisala kmeta na polju spomladi. Videl je, da je Slava že narisala in da Slava briše. Vprašal jo je, zakaj briše. Je odgovorila: »Sem vrano in kmeta narisala, ampak ne moreta biti skupaj.«

Učitelji so bili gonilna sila, so igrali igre, ljudi je bilo dosti, se je vse tukaj dogajalo. Toliko da so otroke navadili pisati, brati, računati. Potem so kar ponavljali. En čas so jih vozili sem dvakrat tedensko, potem je bil učitelj pol leta na Babni Polici, pol leta na Otoku in je bil pouk vsak dan. Matična šola pa je bila v Iga vasi.

Iz Starega trga je učitelja vozil Lukov, so bili napredni, imeli so trgovino, gostilno. Dvakrat na teden so jih vozili, s konji z vozičkom, s sankami, s čolnom. Mama je pripovedovala, da je učiteljico **Kotna Reza** z Laz pripeljala. Učiteljico, poimenovano Šapla, je pa krava nabodla.

Učitelj Jevševar, prvi z desne, s sestro in z brati, fotografijo hrani Ivanka Mulec.

Med drugo svetovno vojno so Otočane zaprli v zapor v Šentpetru (zdaj Pivka), tudi učitelja Jevševarja. Je že prej povedal: »Vi boste šli domov, jaz pa ne.« Ostale so spustili, njega pa so odpeljali naprej v italijansko taborišče in je tam umrl.«

Učenci z Otoka in Laz v jezerski šoli

Zaradi velike razdalje, vode, snega je bila pot z Otoka do Gorenjega Jezera pozimi zelo težka in nevarna. V šolski kroniki je zapisano, da je bila zima v šolskem letu 1946/47 zelo dolga in ostra, saj je prvi sneg zapadel že v začetku novembra, trajal pa je do 15. marca. Pozimi so opazili tudi posamezne volkove v neposredni bližini vasi Otok in Laze. Učiteljica **Blagica Grafenauer** je kroniki zabeležila: »Voda je vsled neizmernih količin snega v Snežniku prestopila bregove Stržena, naraščala in zalila večjo površino njiv pod vasjo. Popolnoma je oblila vas Otok, pretrgana je bila tudi zveza preko jezerišča z Lazami. Vsled zime in velike vode so otroci z Laz in Otoka le redko prišli v šolo od novembra 1946 do aprila 1947.«

Ivanka Mulec, rojena 1949, je v osnovno šolo Gorenje Jezero začela hoditi v šolskem letu 1956/57. »Ko sem jaz začela hoditi v šolo, je bila učiteljica **Danica Tomšič** (rojena Krajc, domače ime pri ta Starih, iz Grahovega, op. a.), sta bila dva razreda dopoldne, dva popoldne. Smo imeli pa ob četrkih prosto, nismo šli v šolo. Skupaj smo hodili z Otoka

Učenci otoške šole okoli leta 1935 z učiteljem Josipom Jordanom, fotografijo hrani Igor Avsec, vir: Janez Kebe.

Martinov France, Martinščava Pavla, Kržiščarjeva Lojzka, z Laz **Černigojeva Fani**, ni bilo važno, če je bil sneg. Enkrat smo od daleč nekaj videli, tisti dan nismo šli v šolo, saj smo ocenili, da je bil morda medved. Po drugi svetovni vojni, ko so bili Lekšanovi otroci, Miro je bil letnik 1931, je še hodil v otoško šolo, sestre pa že na Jezero.

Včasih nas je ata prišel iskat na Laze s konjem s sankami, nas je pripeljal domov. Vse sorte je bilo, je voda prišla na Malenšče, smo se cikubaku nosili, mokri smo bili. Poznali smo vse bližnjice. Doma so rekli: »Saj bi jim šli nasproti, toda ne vemo, kje bodo prišli.«

Spominjam se, da smo šli v 4. razredu na izlet na Bled. Čez noč smo prespali na Rakeku, zjutraj smo šli na vlak. Ko smo se potem vračali v Ljubljano, smo morali čakati na vlak, zato smo šli kar v kino, smo vsi zaspali med predstavo. Pa proslave se spominjam, smo se peljali s tovornjakom brez cerade, prašilo se je, smo se držali za ograjo. Nič ne vem, kaj je bilo v Babnem Polju. Kakšen dedek Mraz je tudi prišel na Jezero.

Potem ko smo končali četrti razred, smo šli učenci z Otoka v šolo v Cerknico, z Laz pa v Grahovo.«

Lesena šolska peresnica (puščica) s cvetličnim motivom, ki jo je v šoli uporabljala Ivanka Mulec. (© MH)

Peresniki, spodnja dva Ivankina, zgoraj mamin, hrani Ivanka Mulec. (© MH)

Literatura in viri:

1. Dolničar, F.: Iz šolske kronike Loške doline, v: Notranjski listi I, str. 168–176
2. Furlani, L.: v: Zgodovina postanka in razvoja osnovne šole na Gorenjem Jezeru in na Otoku, 24. marca 1929, ZAL
3. Imenik šolskih oblastev ... 1921, str. 73
4. Mulec, Ivanka, ustno, Otok, februar 2024
5. Kebe, J.: Cerkniško jezero in ljudje ob njem, 2011, str. 558–562, 619
6. Kronika osnovne šole Gorenje Jezero od šolskega leta 1935/36 do 1963/64, ZAL
7. Modic, R.: Otok, naš nekdanji dom, 1917, str. 52
8. Osebnosti, v: Učiteljski tovariš, 30. 9. 1937, št. 10, str. 3
9. Osebnosti, v: Učiteljski tovariš, 18. 4. 1940, št. 35, str. 3
10. Osebnosti, v: Učiteljski tovariš, 30. 1. 1941, št. 21, str. 4
11. Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1897, 1896, str. 98
12. Slovenski šolski muzej (SŠM), dokumentacijska zbirka, mapa šole Gorenje Jezero
13. Usposobljenosti, v: Učiteljski tovariš, 27. 5. 1920, str. 3
14. Vončina, J., Kratek oris zgodovine in razvoja ambulantne šole na Otoku, 1939, SŠM
15. Zgodovinski arhiv Ljubljana, ZAL CER/48, ZAL CER/92

**BRALNI
POŽITRALNIKI**

BRALNA ZNAČKA ZA MLADE IN ODRASLE

-prešerno s knjigo do ta veselega dne-
Od 8. februarja do 3. decembra.
Zaključna prireditev za vse, ki boste
prebrali najmanj pet knjig z bralnega seznama.

KNJIŽNICA
IOŽETA
UDOVIČA
CERKNICA

Avtor: **Gregor Mišič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Manca Caserman

Njeno redno ukvarjanje s tekmovalnim športom se je začelo v petem razredu osnovne šole v Nogometnem klubu Cerknica, zadnja sezona pa je bila prekinjena zaradi epidemije covid-19. Leta 2020 jo je družinski prijatelj Samo Štefan navdušil, da poskusi s treniranjem biatlona, ter s tem odločilno vplival na njeno nadaljnjo športno pot. Konec osnovne šole, drugo sezono po odprtju cerkniškega biatlonskega centra, se je tako pridružila rednim treningom.

Pred prvim treningom ni nikoli tekla na smučeh, v primerjavi z ostalimi športnicami in športniki svoje starosti pa je z biatlonom začela kar nekaj let pozneje. Prvo leto ukvarjanja je bilo zanj, pri takratnih štirinajstih letih, zato zahtevno – da bi se lahko udeležila tekem, se je morala naučiti osnov tehnike teka na smučeh. V naslednji sezoni je že nastopila na tekmah državnega prvenstva, njena najvišja uvrstitev je bila peto mesto. Za njen izrazit napredek v dobrih treh letih je poleg lastnega truda zaslužen njen prvi trener **Roman Hiti** skupaj s celotno trenersko ekipo sekcije za biatlon Smučarskega kluba Cerknica.

Običajni teden 17-letne Mance se prepleta med domačo Cerknico, Ljubljano in Pokljuko, kjer v zimskem času večinoma trenira, kot članica slovenske mladinske biatlonske reprezentance pa se redno udeležuje mednarodnih tekmovanj. Pogovor smo ujeli nekaj ur pred odhodom na mladinsko svetovno prvenstvo, ki se do začetka marca odvija v Estoniji.

Tekmovalni del njene sezone je od novembra do marca, april je namenjen počitku od enajst mesecev dolge športne sezone ter šoli. Manca od takrat pa do zaključka šolskega leta opravlja tekoče šolske obveznosti in tudi tiste, ki jih prej zaradi tekmovanj ni mogla. Trenutno obiskuje tretji letnik Srednje gradbene, geodetske, okoljevarstvene šole in strokovne gimnazije v Ljubljani – smer gradbeni tehnik. Po dogovoru s šolo ima kot perspektivna športnica preverjanje znanja prilagojeno športu. V obdobju, ko ni priprav in ji uspe redno opravljati šolske obveznosti, med tednom tri- do štirikrat tedensko trenira pod vodstvom trenutnega reprezentančnega trenerja **Roka Tršana**, konec tedna pa potekajo tekme. Dodatne treninge kondicijske priprave med tednom naredi sama, prav tako raztek po tekmi.

V letu 2022 je na državnem prvenstvu letnega biatlona dosegla tri zmage, na mednarodnem tekmovanju Alpskega pokala v Švici pa je osvojila tretje mesto. Uspehi so ji omogočili uvrstitev na Evropski mladinski olimpijski festival (EYOF), ki je bil konec januarja 2023 v Italiji. Isto leto je na podlagi omenjenih dosežkov s strani Športne zveze Cerknica prejela priznanje za izredne dosežke v športu.

Zlom palca ji je preprečil udeležbo na lanskoletnem februarjem mladinskem svetovnem prvenstvu, ob padcu na pripravah v avgustu pa je doživela pretres možganov, a se je po nekaj dneh uspešno vrnila v ritem treniranja in tekmovanj. Januarja letos je na alpskem pokalu v Švici v disciplini skupinski štart dosegla absolutno zmago, uvrstitev med pet najboljših pa je dosegla tudi v drugih disciplinah. Do sedaj je najzadovoljnejša z nastopom na svoji prvi tekmi svetovnega mladinskega pokala (IBU junior) lansko leto na Pokljuki, ko je med močno konkurenco 140 tekmovalk z vsega sveta dosegla dvanajsto mesto v sprintu. Uvrstila se je tudi na mladinske olimpijske igre, ki so bile januarja letos v Južni Koreji in so v biatlonu po kakovosti najvišja raven tekmovanj mladih športnikov, zaradi bolezni pa jih je morala izpustiti.

Priložnosti za udeležbo na zahtevnejših mednarodnih tekmovanjih ima v zadnji sezoni opazno več kot v preteklosti, urnik tekmovanj pa je temu primerno zgoščen. Manca se takrat udeležuje priprav in trenira dvakrat dnevno, podoben urnik treningov je tudi med poletnimi počitnicami. Tekmovalni ritem vpliva na odsotnost iz šolskega procesa, a goji željo, da po zaključku srednje šole nadaljuje študij na fakulteti. Področja zanimanja še raziskuje, si pa želi študija, ki bi ga lahko uspešno usklajevala s športno potjo.

IBU junior cup na Poljskem, mladinsko svetovno prvenstvo v Estoniji

☞ Smučarski klub (SK) Cerknica 📷 Jože Opeka

Zimskemu času primerno se v biatlonu odvijajo številna tekmovanja, potekajo tudi številna tekmovanja mladih biatloncev in cerkniške barve odlično zastopa **Manca Caserman**. IBU Junior Cup 2024 je bil po petletni obnovi biatlonskega središča premierno v Jakuszycach na jugozahodu Poljske. Tekmovalci so se pomerili v posamični in dveh sprinterskih tekmah. Manca je kot druga najboljša Slovenka zasedla 29. mesto in 25. mesto v 7,5 km sprintu ter 43. mesto na 12,5 km individualno. Manca je bila izbrana tudi v ekipo treh slovenskih predstavnic na mladinskem svetovnem prvenstvu v športnem središču Otepää v Estoniji, ki je potekalo od 23. februarja do 2. marca. Na mešani štafeti je osvojila 8. mesto. Na individualni preizkušnji je dosegla 12. mesto in poskrbela za najboljšo slovensko uvrstitev med biatlonkami na tem tekmovanju. Češko Nove Mesto je februarja gostilo svetovno prvenstvo, ki sta si ga predsednik SK Cerknica **Franc Žnidaršič** in vodja biatlonske sekcije **Boštjan Ule** na povabilo Smučarske zveze Slovenije ogledala v živo. ■

Tekma na Pokljuki

☞ Smučarski klub (SK) Cerknica 📷 Arhiv kluba

V soboto, 24. februarja, je bilo v nasprotju z vremenom doma na Pokljuki pravo zimsko vzdušje, saj je ponoči zapadlo skoraj pol metra snega. Biatlonci SK Cerknica so se na Pokalu Zavarovalnice Triglav/Argeta v biatlonu ponovno odlično izkazali, domov so se vrnil s petimi medaljami, predvsem pa lepimi vtisi, ki nam bodo bolj od rezultatov samih (objavljeni v športnem semaforju) ostali v lepem spominu. Prvič je na biatlonski tekmi nastopila **Ela Turšič** in vsi do zadnjega smo jo navdušeno spodbujali ter si med ostalimi udeleženci tekmovanj še utrdili status »najboljšega navijaškega kluba«. Hvaležni smo tudi za komentar pionirja slovenskega biatlona **Janeza Vodičarja**, ki je davnega 1992 v Slovenijo pripeljal svetovni pokal v biatlonu na Pokljuko: »Čestitke. Nagrada za vaše delo prihaja in ste in boste nosilci razvoja. O vas bo še veliko napisanega ne samo z rezultati, temveč tudi o tistih, ki se jih ne omenja – trenerji in odlični klubski delavci. Bravo Boštjan in ekipa.« Gospodu Vodičarju tudi na tem mestu čestitamo, saj je pred časom praznoval sedemdeset let. ■

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE
Območno združenje
Cerknica - Loška dolina - Bloke

KRVODAJALSKA AKCIJA

četrtek, 28.3.2024
od 7. do 13. ure
v telovadnici OŠ Cerknica

Pridi in podari življenje!

ŠPORTNI SEMAFOR

LOKOSTRELSTVO

Dvoransko področno tekmovanje osnovnih in srednjih šol – zahod, Ajdovščina, 4. 2. 2024

Osnovna šola Notranjski odred Cerknica

Ukrivljeni lok, učenci od 7. do 9. razreda

Jernej Žeželj, 1. mesto
Urban Gostiša, 6. mesto

Ukrivljeni lok, učenci od 7. do 9. razreda

Lovro Žniderič, 5. mesto

Goli lok, učenci od 1. do 3. razreda

Gabrijel Melink, 1. mesto
Žan Janež, 3. mesto

Goli lok, učenke od 4. do 6. razreda

Beti Zalar, 1. mesto
Luna Čaušević, 3. mesto
Doroteja Opeka, 4. mesto

Goli lok, učenci od 4. do 6. razreda:

Gašper Meden, 15. mesto

Goli lok, učenci od 7. do 9. razreda

Teo Ileršič, 6. mesto

Ekipa Osnovne šole Notranjski odred Cerknica v sestavi **Urban Gostiša**, **Jernej Žeželj** in **Lovro Žniderič** je osvojila tretje mesto.

Osnovna šola »Jožeta Krajca« Rakek

Ukrivljeni lok, učenke od 7. do 9. razreda

Mojca Ivančič, 7. mesto

Dvoransko državno prvenstvo, Šenčur, 18. 2. 2024

Telesnokulturno društvo (TKD) Sovica

Ukrivljeni lok – mlajši od 13 let

Lovro Žniderič, 2. mesto

Ukrivljeni lok – mlajši od 15 let

Jernej Žeželj, 4. mesto

Goli lok – mlajše od 13 let

Beti Zalar, 1. mesto
Doroteja Opeka, 5. mesto
Luna Čaušević, 12. mesto

Tradicionalni lok – mlajši od 13 let

Gabrijel Melink, 1. mesto

Tradicionalni lok – starejši od 50 let

Maksimiljan Turšič, 3. mesto

Dolgi lok – mlajši od 18 let

Teo Ileršič, 1. mesto

TEK NA SMUČEH

Šolsko državno prvenstvo v smučarskem teku, Planica, 27. 1. 2024

Občani občine Cerknica, ki tekmujejo za Smučarski klub (SK) Loška dolina

Kleia Hace, 1. mesto – državna prvakinja v teku na smučeh

BIATLON

Alpski pokal Goms Švica, 6.–7. 1. 2024

Občani občine Cerknica, ki tekmujejo za SK Loška dolina

Kiara Hace, 6. mesto (sprint, starejše mladinke) in 8. mesto (mass star, starejše mladinke)
Gašper Ožbolt, 18. mesto (mass star, mlajši člani)

IBU Cup, Rinaun, Italija, 10.–13. 1. 2024

Kiara Hace, 84. mesto (starejše mladinke)

Pokal Zavarovalnice Triglav skupinski start/ Argeta junior sprint, Pokljuka, 14. 1. 2024

Kleia Hace, 1. mesto (mlajše deklice)
Kiara Hace, 2. mesto (starejše mladinke)
Gašper Ožbolt, 3. mesto (mlajši člani)
Matic Andrej Beber, 20. mesto (mlajši dečki)

Pokal Zavarovalnice Triglav/Argeta junior, sprint, Pokljuka, 20. 1. 2024

Kiara Hace, 1. mesto (starejše mladinke)
Kleia Hace, 1. mesto (mlajše deklice)
Gena Jakopin, 6. mesto (starejše mladinke)
Gašper Ožbolt, 7. mesto (mlajši člani)
Matic Andrej Beber, 22. mesto (mlajši dečki)

Ibu Junior Cup Jakuszyce do 23 let, Poljska, 1.–4. 2. 2024

Kiara Hace, 31. mesto (individualna tekma, 12,5 km), 43. in 19. mesto (sprint, 7,5 km)
Gašper Ožbolt, 64. mesto (individualna tekma, 15 km), 74. in 65. mesto (sprint, 10 km)

Ibu Junior Open European Championships, Jakuszyce, Poljska, 8.–11. 2. 2024

Kiara Hace, 47. mesto (sprint 7,5 km)

Državno prvenstvo in Pokal Zavarovalnice Triglav (Argeta junior sprint), Pokljuka, 17. in 18. 2. 2024

Smučarski klub (SK) Cerknica

Manca Caserman je v obeh dneh osvojila 1. mesto v svoji kategoriji in absolutno med vsemi ženskami.

Nika Pelan je bila na sprintu druga, na zasledovalni tekmi pa je zmagala.

Ajda Špitalar je bila v sprintu in na zasledovalni tekmi tretja.

Vitan Ule je v kategoriji mlajši dečki postal državni prvak. Svojo prvo medaljo na tako velikem tekmovanju je v soboto osvojil **Val Črmelj**, ki je bil tretji.

Ostale uvrstitve:

Maj Turšič, 4. mesto (mlajši dečki)
Jaka Predanič, 5. mesto (starejši dečki)
Julija Ule, 6. mesto (starejše deklice)
Nik Škrbec, 9. mesto (mlajši dečki)
Andrej Kovšca, 11. mesto (mlajši dečki)
Luka Predanič, 15. mesto (starejši dečki)
Gaja Štimac, 18. mesto (starejše deklice)

Pokal Zavarovalnice Triglav/Argeta v biatlonu super posamično/sprint, Pokljuka, 24. 2. 2024

SK Cerknica

Ajda Špitalar, 1. mesto (mlajše mladinke)
Vitan Ule, 1. mesto (mlajši dečki)
Nika Pelan, 2. mesto (mlajše mladinke)
Julija Ule, 2. mesto (starejše deklice)
Jaka Predanič, 2. mesto (starejši dečki)
Val Črmelj, 4. mesto (mlajši dečki)
Andrej Kovšca, 5. mesto (mlajši dečki)
Vid Baraga, 10. mesto (mlajši dečki)
Nik Škrbec, 23. mesto (mlajši dečki)
Luka Predanič, 24. mesto (starejši dečki)
Ela Turšič, 26. mesto (mlajše deklice)
Gaja Štimac, 26. mesto (starejše deklice)
Eva Rován, 27. mesto (starejše deklice)
Maj Turšič, 27. mesto (mlajši dečki)

Predpustni čas pri Tigrčkih

Predpustni čas smo v skupini Tigrčki Vrtca Martin Krpan Cerknica vzeli zelo resno, saj smo se želeli naučiti coprati, kot copra mati Uršula. Vsak dan nam je prijazna Uršula poslala pismo z različnimi sestavinami za napoje ter uroke, ki smo jih potrebovali, da coprnija uspe. Tako smo iz žabje sluzi lahko ustvarili pravo kačo. Kaj vse smo morali dati v čudežni napoj, naj raje ostane skrivnost, saj sestavine niso ravno vsakdanje. Ker smo vsak dan vadili copranje, smo v tem postali tako dobri, da nam je uspelo pricoprati pravega Franceta Prešerna. Povedal nam je nekaj o svojem življenju, delu in svoji ljubezni. Prinesel pa nam je tudi veliko slastnih fig, s katerimi smo se posladkali.

☞ Petra Kovačič Jernejčič 📷 Arhiv vrtca

se zahvaljujemo **Urošu Cajnku** in ekipi kurentov, ki so na petkovo deževno dopoldne obiskali podružnično šolo, predstavili kurentijo in preganjali zimo.

☞ Neža Zakrajšek 📷 Arhiv šole

Obisk kurentov

V petek, 9. februarja, so Podružnično šolo Rudolfa Maistra Unec obiskale prav posebne pustne maske. Obisk kurentov je bil poseben dogodek, ki je prinesel smeh, radovednost in spoštovanje do tradicije. Oblečeni v bogate, pisane kostume, opremljene s karakterističnimi maskami, so kurenti prišli na šolo z namenom ohranjanja in predstavljanja svoje kulturne dediščine mlajšim generacijam. Z razposajenim in razigranim skakanjem ter glasnim zvonjenjem so preganjali zimo in pozdravljali pomlad. Iskreno

Kulturno na rakovski šoli

Na dan pred slovenskim kulturnim praznikom smo se na OŠ »Jožeta Krajca« Rakek spomnili na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Njemu v čast so osmošolke in osmošolci deklamirali njegovo balado Povodni mož. Na kontrabasu jih je spremljal šestošolec **Marko Rupar** (učenec **Jerneja Budina**). Pred tem smo seveda, kot se spodobi, začeli z Zdravljico, ki jo je na violino mojstrsko zaigrala šestošolka **Kaja Škufca** (učenka **Monike Šolman**). Na odru so se zvrstili vsi zbori in zborčki, kar jih premoreta naša šola in oddelek vrtca, vsi pod budnim očesom naše učiteljice glasbe **Tanje Avsec**. Manjkal pa ni niti čarovnik **Gal Hribernik**, ki nas je ponovno očaral s svojo točko, polno iluzij. Spomnili smo se na dva pomembna ustvarjalca, ki prihajata iz nam bližnje vasice Selšček, in sicer na **Maksima Gasparija** ter **Marjana Mančka**. Spretno povezovalke **Neja Rovan**, **Kaja Škufca** in **Neli Arko** so nas popeljale po njihovih pomembnejših delih. Ob zaključku je sledila svečana podelitev priznanj zmagovalcem šolskega natečaja Bodi poet slovenskih besed, jih v rime ujemi in nagrado prevzemi. Priznanja in nagrade je podelila ravnateljica **mag. Anita Knez**, ki je čestitala zmagovalcem: **Zarji Habjanič**, **Juriju Šlajnarju** in **Brini Šivec**. Zaključili smo udarno, s šolskim ansamblom NO NAME.

☞ 📷 Maruša Nared

Ples v maskah

Na pustni torek smo se na Osnovni šoli »Jožeta Krajca« Rakek zavrteli v športni dvorani in zarajali ob zvokih lokalnih pustnih uspešnic. Tudi letos nas je obiskal Tavesel France, ki je začel z verzi: »Od nekdeje lejpe so maškarce naše, k vsak se našjem, prou kokr mu paše. K najbl iz zvezd je danica svetla, najlepša je maškorca rakovška.« Nadaljeval je v svojem slogu, med tem časom pa so se v foto kotičku vrstile čudovite maske, izmed katerih je bilo res težko izbrati tri najizvirnejše. Na koncu nam je le uspelo in ravnateljica mag. Anita Knez je podelila nagrade, v glavah pa nam je odzvanjal še zadnji »tavesel« verz: »Pojejli bonbonu, de skorej smo preč, in krofu en cajt ne bo nben vidu več!«

☞ Maruša Nared 📷 Arhiv šole

Dan ozaveščanja o prirojenih srčnih napakah

Slovenija se je letos prvič pridružila mednarodni pobudi ozaveščanja o prirojenih srčnih napakah, ki jo obeležujemo 14. februarja. Akciji Nariši srce smo se pridružili tudi otroci iz skupine Zajčki Vrtca Martin Krpan Cerknica. Za vse otroke s prirojeno srčno napako smo izdelali veliko srce. Pri ustvarjanju smo se še posebno potrudili, saj imamo takšnega »srčka« tudi v svoji sredini.

☞ Strokovni delavki Saša in Vida 📷 Arhiv vrtca

Zacoprano popoldne

Teden dni pred začetkom pusta v Cerknici so otroci iz skupin Medvedki, Sovice in Lisičke cerkniškega vrtca prejeli posebno pismo, ki jim ga je poslala coprnica Uršula. V njem so bili skriti skrivnostni recepti za copranje vremena in skrivnostnih napojev. Otroci so s pomočjo coprniških klobukov, metel in čarobnih paličic pricoprali prav vse, kar jih je prosila Uršula. Za copranje, predvsem pa za pitje različnih zvarkov, so potrebovali veliko poguma.

☞ 📷 Petra Kovačič Jemejčič

Oglasno sporočilo

RAZPIS ZA SPREJEM OTROK V VRTEC ZA ŠOLSKO LETO 2024/25

Na podlagi Pravilnika o sprejemu otrok v Miklavžev vrtec in Pogodbe o sofinanciranju dejavnosti predšolske vzgoje med Občino Logatec in vrtcem direktor Miklavževega vrtca Janez Kompore objavlja razpis za sprejem otrok v vrtec za šolsko leto 2024/2025. Za izkazani interes vpisa otroka v naš vrtec oddate vlogo do 31. 3. 2024.

1. Vloga za sprejem otroka je dostopna na spletni strani vrtca www.miklavzev-vrtec.si, lahko jo oddate osebno, po pošti ali e-pošti.
2. Vloge bomo sprejemali do vključno 31. marca 2024.
3. O sprejemu otroka novince v vrtec boste starši oziroma zakoniti zastopniki s strani vrtca obveščeni po 31. marcu 2024.

Pomočnica direktorja – strokovni vodja vrtca Brigita Blažević

40 dni brez alkohola

Z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ) se tudi Zdravstvenovzgojni center Cerknica priključuje akciji 40 dni brez alkohola, ki spodbuja k zmanjševanju pitja in opozarja na njegove negativne posledice. Alkohol lahko zmanjšuje naše zmogljivosti za delo, pogloblja naše osebne stiske, tesnobne občutke in ogroža naše medosebne odnose, saj velikokrat posledice utrpijo tudi svojci in naši bližnji.

Društvo za pomoč otrokom alkoholikov (NACOA) tudi posebej obeležuje mednarodni teden otrok alkoholikov, ki se morajo zaradi zasvojenosti starša prežgodaj spopadati z negativnimi posledicami pitja alkohola. Pomembno je, da tudi njim posvečamo pozornost in s sodelovanjem v akciji pokažemo solidarnost do svojcev.

Odločitev za sodelovanje v akciji 40 dni brez alkohola je zdrava izbira, ki lahko prinese veliko koristi. Gre namreč za dovolj dolgo obdobje, v katerem lahko že občutimo, kje so bili prisotni negativni vplivi alkohola, ki jih nismo nujno povezovali s pitjem. Nekateri, ki se odločijo za prenehanje, zelo hitro poročajo o kakovostnejšem spancu, o bolj zdravi koži, o boljši presnovi, o večji telesni zmogljivosti in boljšem imunskem sistemu. Vplivi se ne poznajo samo na telesni ravni, ampak tudi na drugih področjih našega življenja –

Policisti zaznavajo večje število vlomov

✉ Policijska postaja Cerknica

S Policijske postaje Cerknica sporočajo, da so v zadnjih mesecih na našem območju zaznali povečano število vlomov v stanovanjske hiše, avtomobile in druge objekte. Od meseca decembra so zabeležili kar trinajst tovrstnih incidentov, kar zahteva povečano previdnost in sodelovanje vseh občanov. Vodja policijskega okoliša **Jože Grajš** opozarja na nekaj ključnih vidikov, na katere bi morali biti občani pozorni, ter priporoča samozaščitne ukrepe za izboljšanje varnosti – povežite se s svojimi sosedi in sodelujte v sosedskem programu pomoči. Skupaj lahko oblikujete močno varnostno mrežo, ki bo pripomogla k preprečevanju vlomov. Posodobite svoje varnostne sisteme, vključno z alarmnimi napravami in kamerami za nadzor. Okolico nepremičnine dobro osvetlite. Vidne varnostne naprave lahko odvrčajo morebitne vlomilce. Vedno preverite, ali so vrata in okna ustrezno zaklenjena. Uporabljajte kakovostne ključavnice in jih redno vzdržujte. Ne pozabite na zaklepanje vhodnih vrat tudi takrat, ko ste doma. Ne puščajte ključev na očitnih mestih pod preprogo ali v loncu za rože. Razmislite o uporabi varnostnih škatel za shranjevanje rezervnih ključev. Pazite, kaj delite na družbenih omrežjih. Ne razkrivajte podrobnosti o potovanjih ali odsotnosti. Če opazite kakršne koli sumljive dejavnosti ali osebe, nemudoma obvestite policijo. Sodelovanje med občani in policijo je ključno za preprečevanje kriminala. S skupnimi prizadevanji lahko zmanjšamo tveganje za vlome in naredimo našo skupnost varnejšo. ■

boljši odnosi z bližnjimi in učinkovitejše spopadanje z vsakodnevnimi izzivi. To obdobje lahko izkoristimo za gibanje na prostem, druženje s prijatelji na sprehodih in za ostale dejavnosti, za katere prej mogoče nismo našli časa ali energije. Vse to lahko že v kratkem času izboljša naše počutje.

Psihologinja **Karmen Henigsman**, ki deluje na področju alkoholizma, je izpostavila, da smo Slovenci znani kot ljubitelji narave, športa, pohodništva, povezujejo nas močne vezi z lokalno skupnostjo, smo zelo solidarni. Vendar na drugi strani pa se naši običaji uvrščajo med tako imenovane mokre kulture, za katere je značilno, da jih spremljajo običaji pitja alkohola – vse od dogodkov ob rojstvu do dogodkov ob smrti. »Še vedno smo na stopnji, ko si težko predstavljamo druženje brez alkoholnih pijač, kljub temu da nas vsakodnevno oblegajo novice o prometnih nesrečah, kriminalnih dejanjih, nasilju in zdravstvenih težavah, ki jih lahko neposredno povezujemo s pitjem alkohola,« je še povedala.

Na NIJZ so s programom Skupaj za zdravje vzpostavili možnost svetovanja za opuščanje tveganega in škodljivega pitja alkohola. Program izvajajo lokalni centri za krepitev zdravja ali zdravstvenovzgojni centri v zdravstvenih domovih in je brezplačno dostopen vsakomur, ki želi pobliže pogledati svoj odnos do alkohola in ob podpori strokovnjaka najti način, kako lahko najučinkoviteje zmanjša pitje alkohola. Tako bosta zdrava izbira in uspeh tudi vir veselja in povezanosti, kot se glasi geslo letošnje akcije.

Zdravstvenovzgojni center Cerknica bo 4. aprila skupaj z NIJZ obeležil svetovni dan zdravja z dogodkom Dan brez alkohola. Dogodek, ki ga bomo obogatili s pestrim programom, bo potekal pred Kulturnim domom Cerknica od 10.00 dalje. Vljudno vabimo vse občanke in občane.

Vir: **Ekologi brez meja** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Nezaželene oglasne pošiljke

Ekologi brez meja so po slabih petih letih ponovili raziskavo o nenaslovljeni oglasni pošti v Sloveniji. Povprečno je gospodinjstvo v merjenem obdobju prejelo več kot dva kilograma letakov oziroma nenaslovljene oglasne pošte na mesec, kar pomeni dobrih 25 kilogramov na leto. V primerjavi z letom 2019 to pomeni zmanjšanje za dobrih 20 odstotkov.

Zbiranje podatkov so Ekologi brez meja tokrat razširili na sedem gospodinjstev v občinah Kranj, Laško, Ljubljana, Maribor, Vodice, Vrhnika in Zagorje ob Savi. Za časovni okvir izvedbe raziskave so si izbrali obdobje od novembra 2023 do januarja 2024, torej čas (pred) božične nakupovalne sezone, ko so oglaševalske dejavnosti še posebej intenzivne, ter za primerjavo še prvi mesec novega leta.

Samo v zadnjih dveh mesecih leta 2023 je gospodinjstvo v Ljubljani prejelo 166 kosov oziroma dobrih 5,5 kilograma nenaslovljene oglasne pošte. Na prvi delovni dan novega leta se je v nabiralniku znašlo 16 kosov oziroma 570 gramov.

Tako kot leta 2019 se je tudi tokrat med dnevi v tednu za daleč najbolj priljubljeno izbiro oglaševalcev izkazal ponedeljek. Največ oglasnih sporočil gospodinjstva prejmejo med prvim in petim dnevom v mesecu, a so bile razlike med deli meseca tokrat precej manjše kot leta 2019.

V enem mesecu po pošti povprečno prejmemo nenaslovljeno oglasno pošto 24 različnih oglaševalcev,

skupno pa so v merjenem obdobju v vseh sedmih krajih zabeležili 89 različnih oglaševalcev, od katerih so samo štirje posegli po recikliranem papirju oz. papirju iz odgovornih virov.

Nekoliko se je zmanjšal delež oglasnih letakov iz sektorja trgovskih verig na drobno s pretežno prodajo živil, a ti še vedno predstavljajo dobro večino vseh letakov (61 odstotkov).

Gospodinjstva se pred nezaželeno oglasno pošto lahko varujejo z nalepko za prepoved dostavljanja nenaslovljenih oglasnih pošiljk, ki jo je mogoče za 0,42 evra kupiti na vsaki pošti. Nalepko po podatkih iz 2019 uporablja približno četrtnina oziroma 215.000 gospodinjstev. Preostalih 75 odstotkov gospodinjstev v Sloveniji tako po izračunih Ekologov brez meja prejme več kot 16.000 ton nenaslovljenih oglasnih pošiljk letno, kar predstavlja dobro četrtnino vseh papirnatih odpadkov iz gospodinjstev in več odpadkov kot od vseh časopisov in revij skupaj.

Oglasni papir nenaslovljenih pošiljk predstavlja veliko okoljskih težav, še večji vpliv oglasne pošte na okolje pa je prek spodbujanja čezmernega potrošništva. Ekologi brez meja s ponovitvijo raziskave ponovno apelirajo na gospodinjstva, da se odpovedo prejetemu oglasnim letakom, saj si lahko ponudbo oglaševalcev za izdelke, ki jih dejansko potrebujemo, vedno ogledajo tudi na spletu.

Terenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov

JP Komunala Cerknica

Javno podjetje (JP) Komunala Cerknica v soboto, 30. marca 2024, organizira terensko akcijo zbiranja nevarnih odpadkov (akumulatorji, baterije, zdravila, pesticidi, barve, laki, topila, razredčila, lepila, kozmetika, čistila, neonske cevi, odpadno jedilno in motorno olje, pločevinke s potisnim plinom, embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi) v občini Cerknica in občini Loška dolina. Razpored po krajih:

- Unec, gasilski dom, 8.00–9.00;
- Rakek, novi gasilski dom, 9.10–10.10;
- Cerknica, parkirišče Trikotnik, 10.20–11.20;
- Begunje pri Cerknici, gasilski dom, 11.30–12.30;
- Grahovo, gasilski dom, 12.45–13.45;
- Stari trg, gasilski dom, 14.00–15.00.

Poročilo o pitni vodi za leto 2023

JP Komunala Cerknica skladno z zahtevami 18. člena Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/2023) za vodovodne sisteme na območju občine Cerknica, ki jih upravlja, podaja informacije o pitni vodi za leto 2023.

Vzorčenje in analize pitne vode v okviru notranjega nadzora izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) po letnem načrtu, določenem v HACCP.

V letu 2023 je bilo število testiranj posameznih parametrov po vodovodnih sistemih, kot je prikazano v spodnji tabeli.

V pitni vodi se spremljajo parametri iz delov A, B in C Priloge 1 Uredbe o pitni vodi, nabor parametrov po posameznih vodovodnih sistemih in pogostnost vzorčenja pa se razlikujeta glede na značilnosti posameznega vodovodnega sistema.

Parameter *Clostridium perfringens* se išče v pitni vodi, ki ima stik s površinsko vodo. Parazita *Cryptosporidium* in *Giardia* se išče po dokazanem *Clostridium perfringensu*. Enterokoke se spremlja v kontrolnih vzorcih.

Ogljikovodike, bromat in klorat se spremlja kot stranske produkte dezinfekcije z natrijevim hipokloritom; klorit, klorat in klorid pa kot stranske produkte dezinfekcije s klor dioksidom. Aluminij se spremlja na vodovodnih sistemih, kjer se pri obdelavi vode uporablja koagulant.

Na vodovodnih sistemih Begunje, Bloška planota, Cajnarje, Pikovnik in Rakov Škocjan so bili vsi odvzeti vzorci na omrežju ustrezni.

Na vodovodnem sistemu Cerknica–Rakek sta bila dva vzorca neskladna zaradi parametra koliformne bakterije. Ocenjeno je bilo, da je vzrok v hišnem vodovodnem omrežju, o čemer so bili uporabniki obveščeni. En vzorec je bil neskladen zaradi parametra klorit. 5. avgusta 2023 je bil izdan preventivni ukrep prekuhavanja vode, kontrolne analize so bile ustrezne, ukrep je bil preklican 11. avgusta 2023.

Na vodovodnem sistemu Osredok–Sveti Vid so bili aprila 2023 trije vzorci neskladni zaradi parametra koliformne bakterije. Izvedeno je bilo izpiranje omrežja. 5. avgusta 2023 je bil zaradi obilnih padavin izdan preventivni ukrep prekuhavanja vode. En kontrolni vzorec je izkazoval presežena parametra število kolonij pri 22 °C in 37 °C na omrežju. Ukrep je bil preklican 11. avgusta 2023.

Na vodovodnem sistemu Podslivnica je bil novembra 2023 vzorec na omrežju neskladen zaradi parametrov koliformne bakterije in *Clostridium perfringens*. Na omrežju je že dalj časa uveden ukrep prekuhavanja vode. Kontrolno vzorčenje na parazite je bilo negativno.

Parameter/ vodovodni sistem	Begunje	Bloška planota	Cajnarje	Cerknica– Rakek	Osredok– Sveti Vid	Pikovnik	Podslivnica	Rakov Škocjan
Temperatura vode	26	8	20	60	21	12	24	13
Motnost	14	4	8	15	4	4	11	6
pH	14	4	8	15	4	4	10	6
Elektroprevodnost	14	4	8	15	4	4	10	6
Okus	13	4	8	14	4	4	10	6
Vonj	13	4	8	15	4	4	10	6
<i>Escherichia coli</i>	26	8	20	60	21	12	23	12
Koliformne bakterije	26	8	20	60	21	12	23	12
Število kolonij 22 °C	26	8	20	60	21	12	23	12
Število kolonij 37 °C	26	8	20	60	21	12	23	12
<i>Clostridium perfringens</i>	6			29	4		15	4
<i>Cryptosporidium</i> – oociste							1	
<i>Giardia</i> – ciste							1	
Enterokoki				1				
Klor dioksid	18			45			11	
Klor		8	16		21		9	9
Amonij	14	4	8	15	4	4	9	6
Barva	14	4	8	15	4	4	9	6
Klorid	6			6			4	
Klorit	6			6			4	
Klorat	6	2	4	6	1		4	2
Bromat		2	4		1			2
Ogljikovodiki – vsota		2	4		1		4	2
Aluminij				6			2	

Spremljanje kakovosti pitne vode se izvaja tudi prek programa Monitoring pitne vode, katerega nosilec je Ministrstvo za okolje, prostor in naravne vire, izvaja pa ga Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH).

Na vseh vodovodnih sistemih je bilo v okviru monitoringa skupaj izvedenih 23 preskušanj, od teh sta bili dve neustrezni; en vzorec na vodovodnem sistemu Cerknica–Rakek in drugi na sistemu Podslivnica. Uporabniki so bili obveščeni o potrebnih ukrepih oziroma je na njihovem območju že veljal ukrep prekuhavanja vode.

Druge informacije o pitni vodi

Od 1. marca 2022 do 31. marca 2023 je bila cena vodarine 1,1037 EUR/m³ brez DDV oziroma 1,2086 EUR/m³ z DDV,

kar je 0,0011307 EUR/l brez DDV in 0,0012086 EUR/l z DDV.

Od 1. aprila 2023 je cena vodarine 1,7737 EUR/m³ brez DDV oziroma 1,9422 EUR/m³ z DDV, kar je 0,007737 EUR/l brez DDV in 0,0019422 EUR/l z DDV.

V letu 2023 je bila povprečna poraba na vodovodnih sistemih v občini Cerknica 3 m³/osebo/mesec, v letih 2022 in 2021 je bila 3,1 m³/osebo/mesec, leta 2020 pa 3,2 m³/osebo/mesec.

Vpogled v količino mesečno obračunane vode za posamezno odjemno mesto in v trend porabe imajo uporabniki omogočen prek portala Moja komunala (moja.komunala-cerknica.si).

Informacije so objavljene na spletni strani JP Komunala Cerknica pod dejavnostjo Vodovod.

Količina prodane pitne vode in povprečna poraba vode					
Vodovodni sistem	Načrpana voda [m ³] v 2023	Skupaj prodana voda [c] v 2023	Od tega prodana voda gospodinjstvom [m ³]	Število oseb (v gospodinjstvih)	Povprečna poraba [m ³ /osebo/mesec]
Begunje	187.929	40.362,30	39.606,95	1115	3,0
Bloška planota	18.253*	7429,80	7043,60	195	3,0
Cajnarje	15.433	3939,20	3934,20	244	1,3
Cerknica–Rakek	1.624.135	442.302,37	353.873,74	9643	3,1
Osredek–Sveti Vid	13.773	8279,10	8272,20	209	3,3
Pikovnik	11.520	3578,40	3434,60	138	2,1
Podslivnica	15.6974,1	7109,10	6836,20	201	2,8
Rakov Škocjan	713,54	696,00			
	2.028.730,64	513.696,27	423.001,49	11.745	3,0

* Vodo dobavil Režijski obrat Bloke.

MEGADOM
URESNIČI IDEJE CENEJE!

HIGH QUALITY

UNIOR AKCIJA 2024

Vaš partner za kvalitetna ročna orodja.
Odprite raznično ponudbo vrhunškega ročnega orodja po akcijskih cenah.

do -50%

MADE FOR WORK.

Akcija velja od 6.2. do 31.7.2024.

MEGADOM PODSKRAJNIK 01/7050 705

slorest
služba za kuharje

Uspešna ekipa v Podskrajniku išče DELILCA BLAGAJNIKA (m/ž)!

Naloge: Deljenje hrane in delo na blagajni
Priprava sestavin za kuhanje
Pomoč pri distribuciji hrane

Prijave na: E-mail: kadri@slorest.si
Tel: 01 300 42 58
Naslov: Slorest d.o.o., Verovškova ulica 55 A
1000 Ljubljana

Letni načrt dogodkov TD Rakek

Preteklo leto smo v Turističnem društvu (TD) Rakek zaključili uspešno, saj nam je uspelo izvesti skoraj vse dogodke in akcije našega pestrega programa. Ob tej priložnosti bi se želeli zahvaliti vsem, ki ste nam tako ali drugače priskočili na pomoč in nam pomagali pri pripravi in izvedbi. Prav tako se zahvaljujemo Občini Cerknica, ki nas je pri izvedbi dogodkov podprla, ter vsem društvom, s katerimi res lepo sodelujemo in soustvarjamo dogodke.

V soboto, 3. februarja, smo na rednem občnem zboru potrdili plan dela in dogodkov za leto 2024. Pred nami je zelo dejavno leto, saj bomo, poleg dogodkov in akcij, ki smo jih pripravili za vas, začeli izvajati tudi nekatere druge projekte – o teh kaj več drugič. Ob tej priložnosti vas vljudno vabimo k udeležbi. V soboto, 16. marca, si bomo pod vodstvom **Mitje Fajdige** ogledali rov potočka Rakca (B'ča), v aprilu nadaljujemo s čistilno akcijo

© arhiv TD

in s pomladnim sejmom s predavanjem in otroško delavnico na ploščadi pred pošto na Rakeku. V juniju nas čaka organizacija tradicionalnega Kunaverjevega pohoda, celodnevne ekskurzije in Tematskega vikenda Notranjskega parka, ko bomo z Mitjo Fajdigo spoznavali naravovedstvo v Rakovem Škocjanu. Po koncu poletnih počitnic se septembra spet srečamo na Dnevih pohodništva, ko bosta **Natalija Vrhunc** in **Stane Gnezda** vodila pohod na Javorniško Babo, Mitja Fajdiga pa bo

teden dni pozneje obiskovalcem predstavil manj znane znamenitosti Rakovškega. Oktobra nas čaka Jesenski sejem z bazarjem semen. Leto bomo zaključili še z enim sejmom – Miklavževim in pa s pravljичnim pohodom z lučkami na Stražnik. Za bralce Slivniških pogledov smo za lažjo organizacijo pripravili tudi letni koledar dogodkov. Za več informacij pa velja, da spremljajte Facebook stran Turistično društvo Rakek. Vabljeni na Rakek!

Koledar dogodkov TD Rakek v letu 2024

Sobota, 16. marec

Ogled rova potočka Rakca (B'ča)

🕒 Vodi: Mitja Fajdiga.

📍 Stari gasilski dom (Gasilska ulica 1, Rakek)

🕒 9.00 (prva skupina), 10.00 (druga skupina)

📍 TD Rakek

Sobota, 13. april

Čistilna akcija

🕒 9.00 📍 Zbor pred železniško postajo

na Rakeku 📍 TD Rakek

Sobota, 20. april

Pomladni sejem s predavanjem in delavnico za otroke

🕒 9.00–13.00

📍 Ploščad pred pošto na Rakeku 📍 TD Rakek

Sobota, 1. junij

14. Kunaverjev pohod

🕒 8.30 (prijave), 9.30 (začetek pohoda)

📍 Železniška postaja Rakek 📍 TD Rakek

Sobota, 8. junij

Celodnevna ekskurzija

📍 TD Rakek

Sobota, 15. junij

Naravovedstvo v Rakovem Škocjanu

Tematski vikendi Notranjskega parka

Vodi Mitja Fajdiga.

🕒 10.00

📍 Hotel Rakov Škocjan 📍 TD Rakek

Sobota, 14. september

Pohod na Javorniško Babo

Dnevi pohodništva. Vodita Natalija Vrhunc

in Stane Gnezda.

📍 TD Rakek

Sobota, 21. september

Manj znane znamenitosti Rakovškega

Vodeni ogled. Vodi Mitja Fajdiga.

🕒 10.00 📍 Železniška postaja Rakek

📍 TD Rakek

Sobota, 19. oktober

Jesenski sejem z bazarjem semen

🕒 9.00–13.00

📍 Ploščad pred pošto na Rakeku

📍 TD Rakek

Sobota, 7. december

Miklavžev sejem

🕒 15.00–19.00

📍 Ploščad pred pošto na Rakeku

📍 TD Rakek

Nedelja, 15. december

Pravljичni pohod z lučkami na Stražnik

🕒 18.00

📍 Železniška postaja na Rakeku

📍 TD Rakek

LEGENDA:

🕒 Informacije 📍 Kdaj

📍 Kje 📍 Organizator

Ogledali smo si Gaberje

📷 Štefka Šebalj Mikše

Članice in člana Društva upokojencev Rakek smo si sredi februarja ogledali okolico Gaberja v Vipavski dolini. Sprva smo se podali na 278 metrov visok Ječmenov hrib. Lahko smo prebrali, da je na vrhu hriba že v 14. stoletju stala cerkvica svetega Hieronima, pogled pa se nam je odstrl le proti Štanjelu. Nazaj proti izhodišču smo se razgledovali po okolici – na vasi Potok in Šmarje, Tabor na Erzelju in cerkev Marije Snežne na Obeluncu. Najlepši je bil pogled na Gaberje, kamor smo krenili med njivami, posejanimi z radičem. K cerkvi svetega Martina na vrhu vasi smo se povzpeli po stopnicah, prijazni domačini so nam jo odklenili za ogled. V opisu zgodovine cerkve smo lahko prebrali, da so sedanjo cerkev zidali okrog prejšnje, manjše, ki so jo podrli, ko je bila sedanja zgrajena. Med sprehodom skozi vas smo bili očarani nad lepoto kamnoseških izdelkov – okenskimi okvirji in policami ter portali in portoni. Iz Gaberja smo se zapeljali v sosednjo vas Dolanci, k spomeniku baronu Andreju Čehovinu, po katerem se imenuje vojašnica v Postojni. V avstrijski vojaški službi je bil prvi in edini, ki je nosil vsa tri najvišja odlikovanja za hrabrost in prejel naziv baron. Sonce nas je že močno ogrelo, ko smo se, zadovoljni z ogledom nepoznanega kraja, posedli v avtomobile in se odpeljali domov. ■

Vremščica – tisočak nad Vremsko dolino

📷 Miro Mlinar 📷 Neva Jezernik

Načrtovanje zimskih izletov temelji na dodatni varnosti udeležencev; kot prvo, da je gora varna glede snežnih plazov, nadalje, da ni prepadna, in tudi, da ima ob krajšem zdrsu varen iztek. Februarja smo – ozirajoč se na zimske razmere in prometno dostopnost – razpisali zimski izlet na Vremščico (1027 m). Tudi tokrat smo potovali z vlakom. Prispeli smo na železniško postajo Gornje Ležeče, prav na izhodišče izleta. Najprej smo na kratko sestopili do podhoda pod železniško progo. Skozi zaselek smo sledili markacijam, ki so nas pripeljale na lepo gozdno pot. Ta se je postopoma vzpenjala skozi gozd, v nadaljevanju pa skozi nižje rastlinje. Malo pod vrhom, na odprtem travnatem pobočju, je že bilo hladneje, z rahlo burjo. Na vrhu se nismo zadrževali, saj je v smeri sestopa, le nekaj minut stran, kapelica, v njej pa zavetišče, v katerem smo zaužili malico iz nahrbtnika. V tem času je začelo deževati, je pa na srečo v času malice prenehalo. Sledil je triurni sestop po gozdu do odcepa za Volče, potem pa nadaljevanje po cesti vse do Pivke. Cesta pa ni ravno priljubljena pot, po kateri bi planinci radi hodili. Tokrat smo se morali s podlago kar sprijazniti in razmeroma zgodaj smo prispeli na železniško postajo. Čas do odhoda vlaka smo v bližnjem gostišču izkoristili za topli obrok. Malo pred 17.00 smo izlet zaključili z vrnitvijo na železniško postajo na Rakeku. ■

Pohod na razgledni Petiček

📷 Štefka Šebalj Mikše 📷 Kristijan Sedmak

Zadnja januarska nedelja je bila kot naročena za pohod na Zgornje Poljane in višje, na razgledni Petiček, ki nudi lepe razglede po Loški dolini in Cerkniskem polju. Planinci Planinskega društva Cerknica smo hojo začeli v Viševku in nadaljevali mimo Andrejeve stopinje, kjer smo ugotavljali, kako velike čevlje je nosil sveti Andrej, ko je pomagal potiskati voz z zvonovi na Zgornje Poljane. Med potjo smo spoznavali zgodbe o Poljancih in že smo prispeli v vas, h Kordiševim, kjer se je zbralo že veliko pohodnikov, med njimi tudi polfinalistke izbora Miss Slovenije. Modrina neba nam je obetala lepe razglede, zato smo se po okrepčilu povzpeli na 1164 metrov visok Petiček. Sprva smo pogledali v jamo pod vrhom, nato pa v rahlem snegu dosegli vrh. Nekaj metrov pod samim vrhom nas je že presenetil cvetoči jetrnik, na vrhu pa razgledi daleč naokoli. Na severu smo prepoznali cerkev svetega Jurija in bližnje Cajnarje, v daljavi Padež in Pokojišče. Ob pogledu na Cerknisko jezero smo si bili enotni, da je bil ves trud pri vzponu poplačan. Ob sestopu smo ugibali o starosti medvedka, katerega stopinje smo zagledali v snegu. Na Dolenjih Poljanah smo po ogledu vasi sklenili pohod podaljšati še na razgledišče Race. Cerkev v Viševku nam je bila že kar blizu, ko smo pogledali na nižino, preden pa smo prispeli, nas je do nje ločilo še precej ovinkov. Skupna nam je bila misel, da smo sončno nedeljo dobro izkoristili za nabiranje novih moči. ■

Unec 1933 – Matilda Sebenikar

Žal dolgo nisem imel nobene fotografije Matilde Sebenikar. Ko sem brskal po digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si), pa sem odkril njeno podobo v Koledarju šolske družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1934.

Takole so se v koledarju spominjali Matilde Sebenikar, svoje zveste, delovne in dolgoletne članice: »Sebenikarjeva Matilda, vdova poštarja in posestnica na Uncu pri Rakeku, je sklenila življenje dne 12. septembra t. l. (op. 1933) v častitljivi starosti 86 let. Pokojna je bila iz znane Tomšičeve rodbine v Trebnjem na Dolenjskem, teta našega generala Maistra. Bila je izredno naobražena (v mlajših letih pesnica pod psevdonomim Desimira) ter navdušena rodoljubka. Posebno vneta je bila za C. M. D.«

Od 1892 do 1904 je bila predsednica ženske podružnice za Cerknico in okolico, od leta 1904 pa mnogo let marljiva blagajničarka, pozneje predsednica do svoje smrti pri podružnici za Unec in okolico.

Družba sv. Cirila in Metoda je bila leta 1885 v Ljubljani ustanovljena kot zasebna, narodnoobrambna šolska organizacija, ki je ustanavljala in podpirala ustanavljanje slovenskih vrtcev in šol na področju Kranjske, Primorja, Koroške in Štajerske.

Matilda Sebenikar (r. Tomšič) je bila rojena 13. 2. 1847 v Trebnjem. Njen oče Matija Tomšič je bil narodno zaveden, organist in ljudski pevec, zasebno pa je tudi poučeval in bil pozneje nameščen kot stalni učitelj, najprej na Vidmu v Dobropolju, pozneje v Trebnjem. Bil pa je tudi lastnik gostilne v Trebnjem. Matildina mama je bila Frančiška Tomšič, roj. Novak. Tako je Matilda doma dobila popotnico za narodno zavednost, pa tudi za gostinstvo, oboje je pozneje v življenju s pridom uporabila. Matilda je imela več sorojencev: Frančiška »Franja«, poročena Maister, mama generala in pesnika Rudolfa Maistra, Janez Tomšič, Emanuel Tomšič, Bernard Tomšič, Franc Tomšič in Jožefa Tomšič. Matildini sestri Franja Maister (1834–1922) in Jožefa Tomšič (1841–1912) sta poleg Matilde Sebenikar (1847–1933), njenega moža Lovra Sebenikarja (1836–1915) in sina edinca Adolfa (1876–1883) dobili svoj zadnji dom na unškem pokopališču.

Matilda se je 17. 11. 1875 poročila z Lovrom Sebenikarjem iz Zabreznice pri Žirovnici na Gorenjskem. Okoli leta 1880 sta prišla na Rakek, kjer je Lovro vodil pošto, zgradila sta hišo in odprla restavracijo, ki jo je vodila Matilda, leta 1903 pa sta jo prodala Domicelju, ki je prišel na Rakek iz Zagorja pri Pivki, kupila pa sta hišo in posestvo na Uncu, znano kot Maistrovo, in se tja preselila.

Poglejmo si nekaj zanimivih podatkov o Sebenikarjevi oziroma Maistrovi hiši s kolono na Uncu. V franciscejskem katastru iz leta 1823 je kot lastnik 245 kvadratnih sežnjev (882 m²) velike enonadstropne zidane stavbe z dvema dvoriščema

vpisan Sicherl Johann Gregoric. Do marčne revolucije 1848 je bila tu mitnica, kjer so nadzirali izvoz lesa iz gozdov gospostva Snežnik, Lož, Nadlišek in Planina; tedaj so jo podložniki s silo odpravili. Reambulacija franciscejskega katastra iz leta 1873 navaja, da je lastnik Svet Skvarše Lovrenc Haüsler. V letih od 1881 do 1901 je bil lastnik Franz Reissmüller (1830–1901) – upravitelj Windischgrätzovih posesti v Haasbergu v Planini. Po njegovi smrti je posestvo na javni dražbi kupil Avgust Belle, tedaj lastnik Gnezdove hiše in posesti, od Belleta pa jo je kupil Lovro Sebenikar. Po smrti Matilde (1933) so posestvo podedovali Maistrovi. Hiša je bila v veliki meri povezana z Maistrovimi, saj je bila Matildina sestra Franja poročena s Francem Maistrom. Po smrti Franca Maistra leta 1887 je postal oskrbnik njegovih mladoletnih otrok Ernesta (1870–1897) in Rudolfa (1874–1934) Lovro Sebenikar. Po smrti moža se je k sestri Matildi preselila tudi Franja Maister in na Uncu leta 1922 tudi umrla. Pri Lovru Sebenikarju, poštarju na Rakeku, je bil nekaj časa zaposlen tudi Ernest Maister, ki je pozneje postal železniški uradnik. Pri šolanju Rudolfa Maistra sta finančno pomagala teta Matilda in njen soproj Lovro Sebenikar. Nazadnje sta Sebenikarjeva, ki sta bila brez potomcev, prepustila Maistrovim hišo in posestvo. Gotovo je Rudolf Maister pri teti, kamor se je redno vračal ob poletnih počitnicah, dobil tudi nekaj navdiha za svoje pesnjenje, zbiranje slovenskega pisnega narodnega blaga (bil je velik bibliofil in zbiralec starih, predvsem slovenskih tiskov) in seveda za slovensko narodno pripadnost.

Matilda Sebenikar je bila poleg Družbe sv. Cirila in Metoda tudi članica Slovenske matice, ustanovljene leta 1864.

Ko je leta 1946 dal KLO Unec pobudo, da se zavaruje knjižnica pok. generala Maistra na Uncu, in je okrajni prosvetni odsek OLO Rakek pozval okrajni odsek za notranje zadeve Rakek in KLO, da skupno s prosvetnim odsekom pregledajo zasebno knjižnico generala Maistra in jo zapečatijo, je šlo zelo verjetno za knjižnico Matilde Sebenikar (Maister je imel svojo bogato knjižnico v Mariboru). Pri pregledu in zapečatenju so našli okrog 800 trdo vezanih knjig. Med njimi je bilo največ nemških. Knjige so bile v osemdelni omari s steklenimi vrati. Poleg tega je bila še manjša knjižna omara z broširanimi knjigami.

Matilda Tomšič je začela zgodbe v reviji Vertec leta 1872 objavljati že pred poroko (Kapelica v gozdu, Spanje in smert leta 1872; Angel 1875). Pozneje pa je objavljala kot Desimira. Pesmi je objavljala v reviji Slovenka, v prvi slovenski ženski reviji, ki je izhajala v Trstu v letih od 1897 do 1902 (Praprot, Obljuba, Dobra glava leta 1898; Hudo zdravilo, Zavist in žal, Godčevo zdravilo, Lovec, Vešče pa v letniku 1899), pa v reviji Dom in svet (Dim in oblak leta 1902) in Zvonček (Prevara 1902). Leta 1899 je objavila tudi daljšo povest Vaški črednik v časniku Edinost. Njene pesmi imajo večinoma pripovedni, humorni in tudi vzgojni značaj.

Avtorica: Štefka Šebalj Mikše

Obujeni spomini na Svinjski rigl

Fotografska razstava starih fotografij nehote vzbudi spomine, ki so povezani z njimi. To se mi je zgodilo preteklo leto na razstavi 70 let Foto Žnidaršič v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica, ko sem stopila pred fotografijo gradnje prvega stanovanjskega bloka v Cerknici.

Takoj sem se spomnila očetovega pripovedovanja, da je delal tako ostrešje pri gradnji prvih dveh stanovanjskih blokov kot tudi ostala tesarska dela. Bilo je sredi petdesetih let prejšnjega stoletja, saj se je jeseni leta 1952 zaposlil pri podjetju Remont v Cerknici.

Spomine k navedeni sliki je z mano delil tudi **Stane Tekavec st.** iz Cerknice, ki je tedaj živel v bližini tega gradbišča. Levo od bloka je prepoznal hleve pri Primšarjevi hiši, od katere se vidi le visok dimnik, hlevi za tri do štiri govedi so bili nižje. To je ostanek od požganega Svinjskega rigla, ki je bil

📷 Fotografija z razstave 70 let Foto Žnidaršič v cerkniški knjižnici

takrat že nekoliko obnovljen. Nad blokom je popravljen del stavbe nekdanje kaplanije. V spodnjih prostorih je bila delavnica, zgoraj je bilo stanovanje. Desno od te stavbe je vidna še ena Kravanjeva stavba, ki je služila za shrambo. Pod to stavbo se je do ceste razprostiral velik Kravanjev vrt, ki je bil ograjen z zidano ograjo. Pričujoča cesta na fotografiji je obstajala že od nekdaj. Imela je posebno ime – pici gasa. Bila je strma, posebno v vršnem delu, pogosto zelo sprana in zdrta. Po spranih kamnih, ki so štrleli s ceste, se je hodilo. Iz fotografije je razvidno, da je bila cesta tedaj že popravljena. Veliko kamna od požganega Svinjskega rigla se je vdalo v to cesto, ko se jo je utrjevalo. Cestna dela je opravil **Jože Logar**, po domače Dovičev iz Cerknice, ki je bil zelo marljiv. Iz peskokopa v Zelšah mu je pesek za utrjevanje z vozom dovažal **Ludvik Branisel**, Kundrov po domače, iz Cerknice. Na zvoniku farne cerkve je opaziti že popravljeno kupolo, ki je bila poškodovana med drugo svetovno vojno, ob požigu nemške vojske. Tankovski izstreljek je oplazil pločevino kupole in jo poškodoval, da je bila vidna lesena konstrukcija. Nemški tank ga je ciljaj z razdalje med Podskrajnikom in današnjim krožnim križiščem. Če bi le za en centimeter drugače ciljaj, bi ga popolnoma uničil. Približno deset let je trajalo, da se je kupola zvonika popravila.

Spomine na stanovanje v stavbi nekdanje kaplanije je posredovala **Darinka Glažar**, ki je tam skupaj s starši živela

v rani mladosti. Večji del kaplanije je bil porušen, v delu, kjer so bivali, sta bila le dva prostora. V stanovanje oziroma kuhinjo so vstopali po lesenih stopnicah, ki so bile postavljene z roba ceste. Pred vrati je bil še majhen podest. V kuhinji so imeli dve okni, obe sta vidni na fotografiji, ter en dimnik. Iz kuhinje se je vstopilo v sobo oziroma spalnico, ki je imela tudi dve okni. Spalnica ni bila ogrevana, hiša je bila zelo mrzla, tako da je še mleko na štedilniku zamrznilo. V spodnjih prostorih stavbe je bila kleparska delavnica **Slavka Paverja**. Včasih se je iz delavnice, kjer je delal žlebove, slišal zelo glasen ropot.

Primšarjeva hiša v nekdanjem Svinjskem riglu, v Cerknici, je povezana tudi s spominom na slikarja in podobarja **Jakoba Mikšeta**, ki je živel v tej hiši do smrti leta 1864. Sprva se je učil pri svojem očetu **Martinu Mikšetu**, ki je bil prav tako izučeni podobar. Pozneje je odšel na šolanje v Ljubljano, zatem še v Kranj, k slikarju **Leopoldu Layerju**. Kot podobar je bil zelo cenjen. V Novicah je bil leta 1847 objavljen članek »Pohvala in priporočjenje«, v katerem je navedeno, da dobro zlati in srebrni na olje, bela barva pa ohrani obstojnost in ne potemni. Delal je na Notranjskem in Primorskem ter celo na Hrvaškem – v Fužinah in Grižanah.

Viri in literatura

1. Kebe, J.: Cerkniško jezero in ljudje ob njem. Koper, Ognjišče, 2011
2. Kmetijske in rokodelske novice, Ljubljana, 6. 10. 1847, letnik 5, št. 40
3. Tekavec, Stane, ustno, Cerknica, januar 2024
4. Glažar, Darinka, ustno, Stari trg, januar 2024

Avtor in fotograf: Rudi Kraševac

Žabe na poti!

Letos se je Rego Vranjejamski odločil, da bo za pusta velika lepa divja čebela. Tam pa bo nagovoril ljudi, naj pomagajo njegovi žabji vojski. A ravno, ko si je na svoj pustni kostum priprenjal tanka čebelja krilca, da bi se odpravil v mesto k ljudem, je zavel topel južni zrak.

Prek Javornikov pa so se približevali veliki črni dežni oblaki. Odrevenel je. »Kvak! Presneto, zopet se je zima prekmalu končala in prebudila speče žabe. Meni pa še ni uspelo prositi ljudi za pomoč!« si je mislil.

Časa je imel le še, da je odskakljal do prve hiše, kjer je srečal prijazno dekle in ga prosil, naj mu pomaga. »Prosim te, prijazno dekle, pridi danes zvečer točno eno uro po sončnem zahodu do Martinjaka in pomagaj mojim vojščakom. Prosim, pomagaj jim, da ne bodo končali pod kolesi orjaških bitij! Prosim, pripelji s seboj tudi prijatelje,« je še rekel in odhitel nazaj. Pripraviti je moral namreč še povelja za selitev svojih čet.

Tudi mlada Uršula je ravno pripravljala svoj pustni kostum, letos se je želela našemiti v čarovnico. A Regova prošnja ji je segla globoko v srce. Brž je poklicala svoje prijateljice na pomoč in se pripravila na večer. Preko dolgega črnega plašča si je nadela odsevni jopič, svojo metlo je zamenjala z vedrom, vzela je še svetilko in odhitela do Martinjaka. Tam se je dobila s svojimi prijateljicami. Srečale so se ob sončnem zahodu, ravno ob pravem času, da so se še dogovorile, kje bodo žabji vojski lahko najbolj pomagale. Helena je odhitela v smer proti Grahovemu, Slavica proti Cerknici, Veronika pa h Goričicam.

Ko je ugasnil zadnji žarek sončne svetlobe, so žabe pokukale iz zemlje. V izvidnico so prve skočile rosnice in sekulje. Te spretne žabe lahko prečkajo cesto le v nekaj dolgih skokih. Za njimi se med bilkami trav počasi prebijajo majhni in nerodni pupki. Zadnje so se na pot odpravile težke

krastače s svojim počasnim, a vztrajnim korakom. Toda prav vsem je ob pogledu na grozeče luči in hrup zastal korak. Zadrževale so dih in zbirale pogum. Na mrestišča vendar morajo! »Mogoče nam pa tokrat uspe,« so si dejale in se vsule na cesto.

A komaj so zakorakale na črni asfalt, že se je približeval velik avtobus s svojimi širokimi kolesi. Vse je že kazalo, da bo za njih vsega konec in bodo odšle v večna mrestišča. Toda v zadnjem trenutku je pritekla Uršula, jih pobrala in dala v vedro na varno. »Uf, komaj sem jih še rešila. Res jih je veliko danes, očitno je še dolga noč pred nami,« si je dejala. Nato si je popravila svetilko, stresla dežne kaplje s svojega plašča in se odpravila dalje.

Učenje skozi zabavo na poti Drvošec

Na dvakrat nagrajeni tematski poti Drvošec se lahko po novem zabavate z interaktivnimi učili. Pot Drvošec je bogatejša za pet interaktivnih elementov, ki se jih bodo razveselili predvsem najmlajši. Otipajte, kako se razlikuje lubje več vrst dreves, značilnih za naše kraje. Skozi trobljo, ki ojača zvok, prisluhnite »zvokom jezera«. Pokukajte skozi kukalo in odkrijte nočno aktivnega prebivalca tukajšnjih gozdov. Pri opazovalnici Kuharca se preizkusite v poznavanju oblik sledi različnih živali in listov različnih dreves. Posebno pozornost smo namenili bukovemu kozličku, v svetovnem merilu ogroženi vrsti hrošča, katerega ličinke se hranijo z lesom odmrlih dreves in imajo zato pomembno vlogo pri kroženju hranil v gozdu. Maketo tega krepkega hrošča z dolgimi antenami, katerega prisotnost v Notranjskem parku priča o ohranjenosti in lepoti naših gozdov, si lahko ogledate pod povečevalnim steklom. Novosti na poti Drvošec so nastale v sklopu projekta Kras.Re.Vita, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. ■

✍ Maja Košuta 📷 Barbara Skaberne

V marcu ...

Brezplačen vpis

V marcu prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu. Ob vpisu vas čaka darilo z logotipom KJUC.
 ☺ KJUC z enotami

Z žabico v knjižnico

Za otroke do 15. leta. Ob izposoji s svojo člansko izkaznico dobite nalepko. Za sedem zbranih nalepk prejmete darilo. ☺ KJUC z enotami

Literarna uganka

Mesečna uganka za učence do 9. razreda ☺ KJUC z enotami

Uganka za modrijančke

Mesečna uganka za predšolske otroke in učence do 3. razreda ☺ KJUC z enotami

»Kvačkajrno skupaj«

Delavnica kvačkanja
 ☺ Ob sredah ob predhodni prijavi na alja.m.petric@jskd.si
 ☺ 17.00 ☺ Cabranska 9, Cerknica
 ☺ OI JSKD Cerknica

Bralni požiralniki

Bralna značka za mlade in odrasle Do 3. decembra ☺ KJUC

Četrtek, 7. marec

Pravljinski šopek

Pravljinska ura z ustvarjalno delavnico
 ☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.
 ☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Sprijemanje s stresom

Delavnica
 ☺ 17.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Ko popki se odpirajo

Odprije tradicionalne likovne razstave članov društva
 ☺ 18.00 ☺ in ☺ Galerija Krpan

Šterkijada

Avtobiografski film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 8. marec

Pravljinski šopek

Pravljinska ura z ustvarjalno delavnico
 ☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.
 ☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Batista Cadillac: Mim pravil ob dnevu žena

Koncert
 ☺ Vstopnina: 20 € ☺ 20.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 9. marec

Brezplačna izmenjevalnica knjig za otroke in odrasle

☺ 9.00–12.00 ☺ in ☺ VGC Cerknica

Dan odprtih vrat Križne jame

Brezplačen ogled za občane občin Cerknica, Loška dolina, Bloke
 ☺ Predhodne prijave na 041 632 153 ali na e-naslov info@krizna-jama.si
 ☺ 10.00, 12.00 in 14.00
 ☺ Društvo ljubiteljev Križne jame

Vita Mavrič in Jani Kovačič: Kontra-Alba

Glasbeno-gledališka predstava
 ☺ Vstopnina: 18 € (za abonma in izven) ☺ 20.00 ☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 10. marec

Kung Fu Panda 4

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 15.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Gepack

Film, mladinska komedija
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Priscilla

Film, drama
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Ponedeljek, 11. marec

Sprijemanje z depresijo

Delavnica
 ☺ 17.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Torek, 12. marec

Brata Jager: odprije in predstavitev razstave

Predavala bo avtorica Nataša Oblak Japelj.
 ☺ 18.00 ☺ Knjižnica Rakek
 ☺ Muzejsko društvo Vrhnika, Čebelarsko društvo Rakek, Stare slike Cerknica in KJUC

Jamska ženska

Komedija
 ☺ Vstopnina: 17–21 € ☺ 18.00
 ☺ KD Cerknica ☺ Pop-up teater

Sreda, 13. marec

Beremo: Karel Čapek – Tovarna Absolutnega

Bralni klub vodi Ana Obreza.
 ☺ 17.30 ☺ in ☺ KJUC

Niti besede

Film, triler
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Četrtek, 14. marec

Zdravo jem

Delavnica
 ☺ 9.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Nesrečna bitja

Film, drama
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 15. marec

Miraculous Pikapolona & Črni maček

Film, animirana pustolovščina
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Jambor: rakiška pošast

Odprije razstave risb Veljka Tomana
 ☺ 18.00 ☺ in ☺ KJUC

Bartonova akademija

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Priveditev ob krajevnem prazniku Rakeka

☺ 19.00 ☺ Športna dvorana Rakek
 ☺ Organizacijski odbor 13. marec in Občina Cerknica

Sobota, 16. marec

Brezplačni ogled rova potočka Rakca (B'ča)

☺ 9.00 (prva skupina), 10.00 (druga skupina)
 ☺ Stari gasilski dom (Gasilska ulica 1, Rakek) ☺ TD Rakek

Maček Muri: Ples, tekma in kosilo

S polnhkom v kino, animirana miniserija
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 10.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Kung Fu Panda 4

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Dune: Peščeni planet 2

Akcijski film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 17. marec

Dnevnik Ane Frank

Gledališka predstava
 ☺ Vstopnina: 19 € (za abonma in izven) ☺ 20.00 ☺ in ☺ KD Cerknica

Ponedeljek, 18. marec

Življenjski slog

Delavnica
 ☺ 9.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Tehnike sproščanja

Delavnica
 ☺ 18.30 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Torek, 19. marec

Adamant

Dokumentarni film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Sreda, 20. marec

Miklavž Kornelj, Lado Jakša: Pesniško-glasbeni performans s poezijo Vladimira Majakovskega

Ob svetovnem dnevu poezije
 ☺ 19.00 ☺ in ☺ KJUC

Četrtek, 21. marec

Interesno območje

Film, vojna drama
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 22. marec

Območno srečanje folklornih skupin in poustvarjalcev glasbenega izročila

☺ 19.00 ☺ KD Cerknica
 ☺ OI JSKD Cerknica

Sobota, 23. marec

Huda mravljica

Predstava za otroke
 ☺ Vstopnina: 7 € (Polhkov abonma in izven) ☺ 10.00 ☺ in ☺ KD Cerknica

Kung Fu Panda 4

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 15.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Okronana

Dokumentarni film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Oppenheimer

Film, zgodovinska drama
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 24. marec

Slavko Ivancič

Koncert ob materinskem dnevu
 ☺ Vstopnina: 7 € (darilo Občine Cerknica) ☺ 19.00 ☺ KD Cerknica
 ☺ Občina Cerknica, KD Cerknica

Ponedeljek, 25. marec

Dejavniki tveganja

Delavnica
 ☺ 9.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Bralna skupina za osebnostni razvoj

Beremo: Louise L. Hay – Življenje je tvoje.
 ☺ 17.00 ☺ KJUC ☺ KJUC in Fani Černigoj

Torek, 26. marec

Pravljinska urica z ustvarjalno delavnico

☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
 ☺ 17.00 ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

Kriza srednjih let

Monokomedija
 ☺ Vstopnina: 19 € ☺ 20.00
 ☺ KD Cerknica ☺ Špas teater

Sreda, 27. marec

Pravljinska urica z ustvarjalno delavnico

☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
 ☺ 17.00 ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

Četrtek, 28. marec

Krvodajalska akcija

☺ 7.00–13.00
 ☺ Športna dvorana Cerknica
 ☺ OZ RKS Cerknica-Loška dolina-Bloke

Srečanje otroških gledališki skupin

☺ 16.00 ☺ KD Cerknica
 ☺ OI JSKD Cerknica

Pobarvana pravljica

☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.
 ☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Neskončni spomin

Dokumentarni film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 29. marec

Kung Fu Panda 4

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Bob Marley

Biografski film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 30. marec

Terenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov

☺ 8.00–15.00 ☺ Po krajih občin Cerknica in Loška dolina
 ☺ JP Komunala Cerknica

Noetova barka

Film, glasbena pustolovščina
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Mati Cabrini

Biografski film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 31. marec

Široko in Krajestvo vetrov

Animirani film
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 17.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

Duhovnica

Dokumentarni film s pogovorom
 ☺ Vstopnina: 6 € ☺ 19.00
 ☺ in ☺ KD Cerknica

11. marec–5. april

Manja Starc: Barve življenja

Razstava mandal
 ☺ V času urnika rakovške knjižnice
 ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

16.–30. marec

Vzemi svojo pesem za lepši dan

21. marec – svetovni dan poezije
 ☺ in ☺ Knjižnica Cerknica, Knjižnica Rakek in KD Cerknica

25. marec–6. april

Velikonočna miza

Razstava izdelkov članic Društva Klasje
 ☺ V času urnika rakovške knjižnice
 ☺ Knjižnica Rakek
 ☺ Društvo Klasje Cerknica in KJUC

Do 30. marca

Janez Dragolič: Odtisi

Razstava grafik
 ☺ V času urnika cerkniške knjižnice
 ☺ in ☺ KJUC

V aprilu ...

Torek, 2. april

Podelitev nagrad in priznanj Frana Gerbiča

☺ 16.00 ☺ KD Cerknica
 ☺ ZSGŠ in GŠ Frana Gerbiča Cerknica

Četrtek, 4. april

Dan brez alkohola

☺ 10.00–17.00 ☺ Ploščad pred KD Cerknica ☺ ZD Cerknica

Petek, 5. april

Občinski test hoje na 2 km

☺ 11.00 ☺ in ☺ ZD Cerknica

Do 3. aprila

Palčkova dežela

Razstava otrok skupine Ptički VVZ Martin Krpan Cerknica, Enota Grahovo
 ☺ V času urnika cerkniške knjižnice
 ☺ V vitrini mladinskega oddelka cerkniške knjižnice ☺ KJUC

Do 6. aprila

Marinka Cempre Turk: Narodne noše Razstava znamk

☺ V času urnika cerkniške knjižnice
 ☺ V razstavnih vitrinah cerkniške knjižnice
 ☺ KJUC